

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

07

OCAK - ŞUBAT 2023

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

AHMET YETİK
AŞUR ÖZDEMİR
AYDIN AKDUMAN
AYŞEGÜL GÜL
HÜSEYİN AHMET ÇELİK
KEVSER ÖZDAMAR
MAVİ TUĞBA ATEŞ
MEHMET EMİN ÜNAL
M. TAHA ÖZMEN
ÖZGÜR ÇIRAK
SÜLEYMAN ÇINAR
ŞAKEN KÜMİSBAYULI
YAKUPHAN GÜLEÇ

07

O C A K - Ş U B A T 2 0 2 3

İmtiyaz Sahibi
Okur

Genel Yayın Yönetmeni
Yakuphan Güleç

Yayın Kurulu
Süleyman Çınar
Ahmet Yetik

Mizanpaj ve Tasarım
Ahmet Yetik

Kapak Görseli

Frits Thaulow, Cottages in
the Snow, 1891

İletişim

oykumenedebiyat@gmail.com

Sosyal Medya

[@oykumenedebiyat](https://twitter.com/oykumenedebiyat)

[@oykumenedebiyat](https://www.instagram.com/oykumenedebiyat)

[@oykumenedebiyat](https://www.facebook.com/oykumenedebiyat)

oykumenedebiyat.com

© Her hakkı saklıdır.
İki ayda bir yayımlanır.

YENİLİKLER VE TEKELLEŞMELER

Yeni yılın ilk sayısı ile siz değerli okurlarımızla buluşmanın heyecanını yaşıyoruz. Satırlarımız arasından toplanan dileğiyle.

Bu yıla başlarken dergimize "Öykü Yazmak Hikâye Olmak" adıyla yeni bir bölüm ekledik. Bu bölümde önce yazarımızın öyküsü, ardından öykünün yazılış hikâyesi aktarılacak ve böylece gölgeli taraflar yazarın anekdotlarıyla aydınlanacak.

İnsanlığın yaşam içerisindeki serüveninden sınır tanımayan hayal gücüne; uzaya ve evrene dair pek çok anlatımın yer aldığı kurmaca sahasında söylenecek daha çok söz var. Cortazar'ın, Tanpınar'ın ve daha nice yazarın anlattıkları nasıl yeni bir evren sunuyorsa bugün yazınsal çalışmalarının ilk çağındakiler de yepyeni bir evren sunabilecek güce sahiptir. Yeter ki fırsat verilsin. Fırsatın verildiği yerde nice güzellikle dolacağız.

Sanat, gör(e)mediğimizi yeni bir gözle gösterme gücüdür. Bu güce inanan ve bu güç için çalışan toplumların zamanla bir medeniyet inşa ettiğini tarih bize göstermektedir. Sanatın iyileştirici gücü bizi yeni ufuklara ve çağımızın kaygılı/kararsız yapısına karşı tomurcuklanmamızı sağlayacaktır.

Tüm bunlardan bahsederken bir yandan da sanatın tekeller üzerinden piyasaya sürülmesi gerçeğiyle karşı karşıyayız. Her ne kadar internet olgusu paylaşım gücünü bireye kadar indirse de sayılarla işleyen algoritmalar nicel olanı her zaman +1 olarak göstermektedir. Yani aslında elinde algoritmayı barındıranlar (mega yayın organları vb.) sanatın ve doğal olarak kültürün gövdesi durumuna gelmektedir. Küçüğün kıyıda köşede kaldığı, büyüğün ise her şeyi toplayarak daha da büyüdüğü bir dönemdeyiz. İşte tam da bu yüzden kıyıda olanlardan çıkan nevbaharın daha da görünmesi için gayret ediyoruz.

Hasılı "Marifet iltifata tabidir, müşterisiz meta zâyidir. İltifatsız mal zâyidir" diyoruz.

Bu sayımızda; Aydın Akduman, Kevser Özdamar, Mavi Tuğba Ateş, Şäken Kümishbayulı (çev. Aşur Özemir), M. Talha Özmen ve Yakuphan Güleç'ten bir öykü; Ahmet Yetik'in Özgür Çırak ile söyleşisi; Mehmet Emin Ünal ve Süleyman Çınar'dan kitap tahlili; Öykümen Sözlük, Öykü Dünyasındaki Yarışma ve Ödüller, Öykümen Kütüphane yer almaktadır. Ayrıca Hüseyin Ahmet Çelik, "Öykü Yazmak Hikâye Olmak" adlı yeni bölümümüzün ilk konusu oluyor.

İyi okumalar dileriz...

Yakuphan Güleç
Genel Yayın Yönetmeni

İÇİNDEKİLER

AYDIN AKDUMAN	MUALLİM (II. KISIM)	4
MAVİ TUĞBA ATEŞ	BİR GÜN DAHA	10
ŞÄKEN KÜMİSBAYULI ÇEV.: AŞUR ÖZDEMİR	KAMÇININ İZİ	14
SÜLEYMAN ÇINAR	OTOMATİK PORTAKAL ESERİ BAĞLAMINDA EĞİTİMDE DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİĞİ	21
KEVSER ÖZDAMAR	RÜYA VE HAKİKÂT	27
YAKUPHAN GÜLEÇ	BU BİR ROMEO VE JULİET HİKÂYESİ DEĞİL	31
MEHMET EMİN ÜNAL	ARAYIŞIN ROMANI: KUĞU BOYNU	37
M. TALHA ÖZMEN	DUYGUSAL KANTAR	39
AHMET YETİK	ÖZGÜR ÇIRAK İLE SÖYLEŞİ	43
HÜSEYİN AHMET ÇELİK	ÖYKÜ YAZMAK HİKÂYE OLMAK "İNSANI İYİLEŞTİRMEYEN HİKÂYELER HAKKINDA SUSMAK GEREKİR"	47
	ÖYKÜMEN KÜTÜPHANE	49
	ÖYKÜ DÜNYASINDAKİ YARIŞMALAR VE ÖDÜLLER	52
	ÖYKÜMEN SÖZLÜK	55

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

MUALLİM

II. KISIM*

AYDIN AKDUMAN

* Bu öykü üç kısımdan oluşmaktadır. Bu sayımızda ikinci kısmı okuyacaksınız. Birinci kısmı 6. sayımızdan okuyabilirsiniz. Üçüncü kısım sonraki sayımızda tefrika edilecektir.

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Huyudur kadim dostların içten gelen bir dürtüyle birbirlerine sarılması. Çok defa rastlamışımıdır buna insanlarda. Duyduğum kadarıyla, toprağına ayak bastıkları her yerde, onlardan içre bir ben'e kavuşur gibi bırakırlarmış gövdelerini sarıldıklarına. Sanki insanda bir değil, iki yürek olması gerekmiş gibi, sağdaki boşluğa denk gelirmiş sarıldıklarının kalpleri. Kimi zaman yalnızlığını yeni fark eden bir insan, içine düşen kuru tek başına taşıyamadığından, gelir bana da sarılırdı. Bense, kalbimi doğduğum yerde bırakalı çok olduğu için, toprağın merhametini serpiştirirdim korun üzerine. Nihayetinde, gökyüzüne ulaşabilmek emeliyle bazı şeyleri geride bırakmam gerekiyordu. Bu yüzden, eksik kalbimle birilerine sarılmaya hasret kaldığımı hissetmiş gibi gelir, sarılır bana, eski dostum rüzgâr.

Bir ona, bir geceye özenir dururum. Bana her sarıldığında ne kadar şanslı olduğunu söylerim ona, düşünsene, derim, başından beri bu dünyayı arşınlar durursun, dokunmadığın beden, tozunu kaldırmadığın yol, bozkırına çiçek taşımadığın bir ücra şehir kalmadı; bedenlerini terk ettikten sonra salınıp dururken alıp uzaklara taşıdığın ruhlar, durup dinlendiğin denizler ve ötesi, hepsi senin belleğinde ve sen dilediğin zaman esip gidebiliyorsun, bense, şu bir garip çınarlığım, sizlerden duyduklarım

kuruyorum tüm dünyayı kovuğumda, oradan yeşeren görüntülerle avunmak durumunda kalıyorum, fakat dinlemiyor beni dostum bu defa, dünyanın birikimi tek bir esintideyken, nasıl kandırabilirim ki onu? Biliyor aklımın başka yerde olduğunu, dikiliyor karşıma, yapraklarıma bakıyor, okuyor, bir meltem, bir tufan oluyor, soruyor bir anda, Muallim, diyorum, bozkır diyor, daha ben soramadan dallarıma sürtünmeye, kazımaya başlıyor onu, gün batımı beliriyor, ova, hararet, homurtu, izmarit, salatalık kokusu, sonsuz ağaçlar, kimi zaman nehir, sonra Hazar, Maden'e kadar yürümek zorunda kalmış, iş bitince de geri dönermiş. Zor onca yolu tepmek. Hele ki altı çocuk evde beklerken.

Kafasını kaldırdı Muallim kitabından, yanından geçen pastoralin camdaki yansımada yanağına sürtünmesini izleyerek, aynı yansımada hissettirmeden kendisiyle göz göze gelmeye çalışan babasının bakışlarından ürker. Güneş elini eteğini çekmeye başlamıştı ve dağ, ot, kuş, ne varsa tutabildikleri kadar güneş ışığı tutmaya çalışıyordu biçarelikleriyle. Hoparlörden yükselen ses de buna benzer bir serzenişi dile getiriyordu fakat dalmıştı Muallim elindeki romana, ne şarkılarında darda olduğunu söyleyen adamı duymuştu, ne de babasının anlattıklarını. Kaldığı yere ayracını koyarken ayracın Cosette'in su taşıyan ellerine değmemesine dikkat etti. Tek derin nefeste, bıraktığı gerçek

hayata kavuştu Muallim. İkinci derin nefesi aldığı an babasının ona sorular soracağını farkındaydı. Sorulara cevap vermeyi sevmiyor değildi, nihayetinde birlikte çıktıkları bu yolculuk, her ikisinin de hem birlikte, hem de kendi yalnızlıklarında bambaşka duyguları hissedebilecekleri bir hac yü-

Hayır, diyorum bir anda. Tüm kelimeleri toplayan dostum, en poyraz hâliyle dikiliyor karşıma. Hayır, diyorum, istediğim bu değil. Her insanın geçmişi suskunluklarla dolu ve konuşurlarsa ölecekler korkusu hepsinde kambur olmuş, biliyorum, bu yüzden hayır, ben Muallim’de bunu aramıyorum. Benim aradığım bambaşka bir Muallim. Bana onu bul. Toparlıyor kendini rüzgâr, dört bir yanımdan farklı esintiler gelirken, ürpertici bir geçmişin kollarına bırakıldığımı hissediyorum. Dallarımından yapraklarına süzülen kelimeleri birleştirmeye çalışıyorum yine, kolay olmuyor bu sefer, çünkü konuşuyor Muallim, Örs ile konuşuyor, çekiç, diş, ciğersiz, kesici bir söz kalıyor hepsinin arasında. İtiraz ediyor boğazlı kazağı yüzünden mağrur görünen sınıf arkadaşı, “Kötülük insanın kökünde olan bir davranış biçimi falan değil, herkes kötüdür yargısına nasıl varabiliyor, nasıl hepimizin kötü olduğunu dile getirebilirsin?” Gözleriyle küçültüyor Muallim boğazlı kızı, anlatım bozukluklarına görünmez bir ya sabır çekerek. Sadece o değil, masadaki diğer silüetler de azar yemiş gibi çekiniyor Muallim’den. Bilmiyorsunuz

der gibi baktıkça bildiğini de unutturan bir tavırla, belki biraz da kafalarını çalıştırmalarını ister gibi, döküyor masaya tüm bildiklerini, biliyor çünkü masadaki arkadaşlarının bu kavramlara onun kadar aşına olmadıklarını ve omuzlarının bunca bilgiyi taşıyamayacak kadar zayıf olduğunu. Ben de masadayım ve Muallim kötülüğü savunurken hayretle bakıyorum ona. Orada olmaması gerektiğini düşündüğünü, doğru kelimeleri seçmek isterken nasıl oluyorsa can yakıcı olanları tercih etmesinin sebebini sormak istiyorum ona. Fakat beni durduran zaman çizgisinin sözünü dinliyorum. Yıllar sonra göz göze geleceğimiz o sakın sahil kasabasındaki suskun, mülayim Muallim’in içinde yanan ateşi hissederek, kovuğuma saklıyorum geleceğin o eski görüntüsünü.

Aynı anda işaret parmağını etkilendiği bir film karakterinin yaptığı gibi vururken masaya, bir töz diyor Muallim, bir bilinçdışı; oradan kutsal metinlere, Latince kelimelere, yeni yeni uzmanlaşmaya başladığı Alman diline, sonrasında yine arkadaşlarının anlayamayacağı bir Türkçe’ye, atlıyor

da atlıyor Muallim gördüğü tüm dallara, masadaki arkadaşlarını da peşinden sürükleyerek, ama onları her dalda teker teker bezdirerek, onların içinde bir şeyleri tüketmeye başladığının farkına ise bir türlü varamayarak.

“Herkes senin gibi düşünmek zorunda değil, ayrıca biz okumuyoruz sen kadar diye neden bize cahil muamelesi yapıyorsun? Kötülüğü savuncam diye girmediğin konular kalmadı!” diyerek boğazını gevşetti sonunda kız “senin kadar, savunacağım, konu” diye düzeltti Muallim onu, zaten şekere doymuş çayını işkence olsun diye tekrar karıştırırken. “İnancın doğrultusunda kapıldığın doktrinleri terk et demedim sana, sadece biat ettiğin, zaten kelime anlamı olarak da senden bunu isteyen inancın kökenine dair bazı metinleri karıştır, kötülüğün kaynağının da Tanrı, tanrının suretinin insan, insanın suretinin torunları, torunlarıninsa savaş, bu savaşlarınsa cihatla meşrulaştırılması, tüm bunların özetinin insanın kötülük temelli bir varlık olduğu gerçeğini iftar sofrasında imamın neden hâlâ ezanı okumadığına hayıflanırken düşün diyorum. İnancın müridine yüklediği misyonun, kâfirin cehenneme, inananın cennete güzellemesinde ‘süperior-inferior’ sınıflandırması yaratması nedense rahatsız etmiyor seni, rahatlıkla kendini kâfirden üstün görebiliyorsun, sonrasında da eleştirildiğin an, mazlumluluğun ve mağdurluğun ardına alıyorsun muhafazakârlığı, oldu mu

sana topraklarımızın biricik ülküsü? Nerede topraklarına inancın ışığı düşmemiş benlikler? Zamansal çizgi yüzünden nasiplenemeyenler?” Önce öne, sonra geriye doğru atıyor bedenini, içinden açtığı bir kitabın sözlerini mırıldanıyor, diabololoji, monizm, düalist kelimelerini de masaya koyarak kalkıyor Muallim bir bahaneyle, yerine müstehzi suretini bırakarak.

Göz gezdiriyorum masadakilere o gelene kadar, her bir donmuş surete tek tek bakıyorum. Hepsinin gözlerinde aynı soru yeşeriyor, bir insan neden kibirle yorar ruhunu? Hemen o gelene kadar biriktirmeye çalışıyorlar cümleleri. Fakat o an anlıyorum ki, fark edemiyorlar Muallim’e eşlik eden korku duvarını. Düşünemiyorlar, acaba nasıl yürüyebiliyor onca ağırlıkla, mümkün müdür bir insanın bunca soyut yükün altına girmişken bir de üstüne duvarlarla ilerleyebilmesi? Muallim duvarını sürükleye sürükleye, kimsenin ruhuna çarpmak istemeden, bir yandan da kendine kızarak, uzaklaşıyor onlardan, hayali bir kapıyı kapatıyor.

Öfkeyle karılmış bir benliğin pençesinde kıvranan bu adamın peşinden gitmek istediğimde, bir anda değiştirdi kelimeleri rüzgâr. Yorulduğumu hissettiğim anlarda sık sık yapar bunu. Rica ettim kendisinden, acaba devam edebilir mi? Tereddüt dolu bir esintiyle yaklaştı bana. Bazı şeyleri görmek, kurmak istediğimiz dünyamıza hiçbir etki etmez, dedi, Muallim’in görmek istediğin yönleri sana ya da

hikâyene bir şey katmayacak, ne de bu yolla kafandaki Muallim'i değiştirebileceksin. Neden ısrarla dönmek istiyorsun geçmişine? Şu anki suskunluğunun derinlerine inmenin sana ne kazandıracağını düşünüyorsun? Ait olmadığı etnik kökenlerle sınıandığı zamanlarda sığındığı roman sayfalarında geçen karakterlerin onu sakinleştirmek için hangi sözleri sarf ettiğini mi merak ediyorsun? Alınmadığı oyunlar yüzünden kendi kendine üretmeye başladığı senaryoları mı görmek niyetin? Yoksa, kimseye göstermediği kitabının arasına sakladığı, kendinden öte bir yolculuğa çıkan yaşlı bir çınara yaşam verdiği, ama çınarın aslında kendisi olduğunun anlaşılmayacağından korktuğu için sadece kitabının arası değil, sakladığı tüm deliklerden bulup yok ettiği o olaysız örgüsüz öyküyü okuyabilmek için mi? Belki de, bir türlü başlayamadığı sigaranın sevgilisine ait olan kuru dalları sönmese diye taşıdığı çakmağı denize atarken bile utancından haykıramadığı aldatılmayı duymak istersin ya da kaybolduğu o koca şehirde defalarca umudunu kaybedişinin arkasında çocukluk arkadaşının ona hep ikinci adam rolünde kalacağını kendini en zayıf hissettiği anda söylemesinin yattığını. Sarhoşluktan bir o yana bir bu yana savrulan masalarda kendisine geleceğin editörü gözüyle bakan alkolik kalemşörlerin bir sonraki sabah onu

bırak hatırlamalarını, telefonlarına bile çıkmadıklarında hissettiği yenilmişliğini mesela, hangi dalında görmek istersin?

Tüm bunlara rağmen susmayan, bir türlü kendini tutamayan, cümlelerin uzun dedikçe uzatan, karmaşık dedikçe sarmaşıklaştıran, boğucu dedikçe dumana boğan bu adamın gözlerinde sakladığı bölünmüşlüğü ben de izledim senin gibi, merakla. Ve o ikilik, ah, o lanet olası parçalanmışlık, hangisinin sahte olduğunu çözemediği, seçmediğinin ciğerinde ölene kadar hiç kapanmayacak bir yara olarak kalacağı iki kahrolası dünya! Her iki aleme birden ait olmak isterken hiçbirine ait olamamanın acısını sadece kendisinden çıkarışına şahit oldum yıllarca. İkiye bölünse bile hiçbir tarafı seçmeyeceğini bilmenin verdiği yılgınlık, sadece kendinin değil, babasından miras kalan tamamlanamamışlığın da bir sonucuydu oysa. Yoksa bir insan, onca insanlık tarihi içinde, neden Sıfır Zaman'ı sevsin ki?

Öyküleri okşarken insanları kıran bir benliğin çektiği acıları öğrenmek arzusu, sana sadece bildiğin, ama şimdini yaralayabileceği için kendi

kovuğuna gömüp sadece kendinden değil, hepimizden saklamayı tercih ettiğin bir vazgeçiş kabullenmen anlamına gelecekse eğer, Muallim yıllar önce yaptı bunu. Hatırlıyorum, son öfkesini kustuğu an, çok sevdiği iki kahramanı Stephen ve Tonio ile birlikte, ben de oradaydım. Uzun süre bakiştılar denizle, derin bir nefesle bıraktı Muallim öfkesini, kristalize olmuş pişmanlıklarını yüreğine gömdü ve kabullendi, senin aradığın o gerçeği kabullendi. Ben sana bunu gösteremem, üzgünüm eski dostum.

Üşüdüğümü hissettim bunca yıldan sonra ve titreşen yapraklarıma engel olamadım. Kendinden belledi, sarılmayı bıraktı rüzgâr. Bir başka diyara giderken, ürpermemin sebebinin o olmadığını söylemek istedim, fakat tek kelime bile edemedim onun muhtemelen bir çöl diyarına doğru gidişini izledim. Kelimeler kimi zaman haindir, ne hissettiğini zaten bilen bir dostunuza duygularınızı kelimelerle anlatmayı denerseniz, aranızda var olan

muhabbeti de yok edebilirsiniz. Acaba bu yüzden mi susmuştu Muallim?

Yoldaşlarıma baktım, uykularının derinliklerini ölçtüm, rahat nefes alsınlar diye birkaç yaprak döktüm üzerlerine ve aklımın bir köşesinde Muallim, geceyi seyre daldım.

* Öykünün devamı bir sonraki sayımızda yer alacaktır.

BİR GÜN DAHA

MAVİ TUĞBA ATEŞ

ÖYKÜMEN

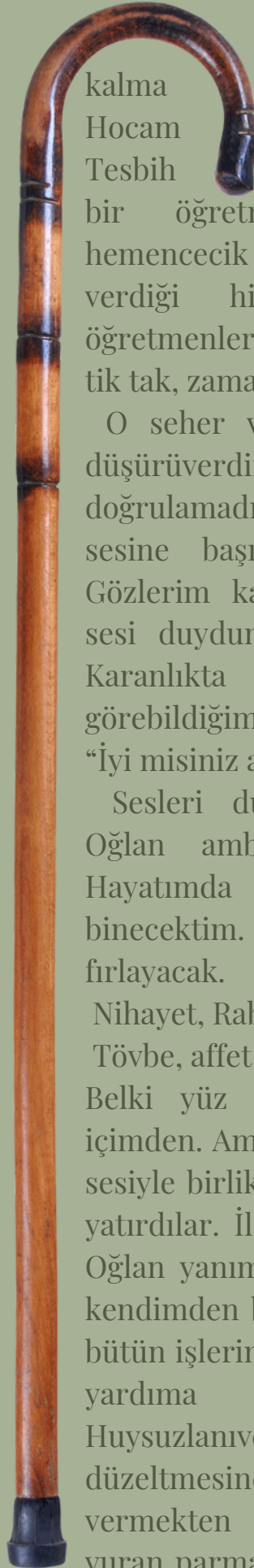
İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

*İnsan, içinde geçmişin külüyle yaşar.
Zamanında gelse de gelmese de her
insanın bir rüzgârı var.*

Seher vakti geldi. Kalbimin teklemesine aldırmadan camiye gitmeli. Günün bir vakti namaz kılarım; o da sabah namazı. Her gün tövbe eder, bugünden tezi yok beş vakit namaza başlayacağım, derim. Unutur giderim akşam olunca. Geceleri başımı yastığa koyduğumda kendi kendime söylenirim.

Tüh, bugün de kaçtı yatsı.

Erkenden uyandım. Abdestimi aldım. Caminin yolunu tuttum. Kalbimdeki delik büyüdüğünden beri daha yavaş yürüyorum. Gençliğimde olsa on dakikada varacağım yol, şimdi yarım saatte bitmek bilmiyor. Öldüğümde ardımdan söylenecekler bellidir. Kaldırım taşlarında dinlene dinlene, bastonuna tutuna tutuna camiye gitmeyi ihmâl etmezdi Mikail dede. Öyle. Başka bir numaram yoktur şu hayatta. Nefes almak ağır gelir bazen, bunu bilmezler. Evimin içinde nasıl yaşarım tek başıma, bunu da bilmezler. Uzaktan bir selam ederler. Uzaktan bir selam alırım. O kadar. Allah'ın gücüne gitmesin ya, içten içe ölmeyi dilerim. Bugün de almadın canımı diye Rabbime seslenirim. İsyandır bu, yalvar yakar tövbe ederim sonra. Elimden tesbihim, cebimden misvakım eksik olursa evden dışarı

adım atamam. Gençlikten kalma alışkanlık. Rahmetli Birol Hocam öğretmişti böyle yaşamayı. Tesbih ondan yadigâr. Hakikatli bir öğretmenle yolu kesişenler hemencecik anlayabilir bu tesbihin verdiği hissi. Kalbinize ulaşmış öğretmenleriniz, hep oradadır, tik tak tik tak, zamanın her zerresinde, sizinle.

O seher vaktinde tesbihi kaldırıma düşürüverdim. Almak için eğildiğimde doğrulamadım. Pat pat yaklaşan ayak sesine başımı kaldırıp bakamadım. Gözlerim karardı. Gençten bir oğlan sesi duydum. Yıldızlar aşağı inmişti. Karanlıkta kaldım, yoksa yıldızları görebildiğimi nasıl anlardım?

“İyi misiniz amca?”

Sesleri duyuyor, konuşamıyordum. Oğlan ambulans çağırmaya kalktı. Hayatımda ilk kez ambulansa binecektim. Kalbim, deliğinden dışarı fırlayacak.

Nihayet, Rabb'ime kavuşacağım.

Tövbe, affet Allah'ım.

Belki yüz kere tekrarlardım bunları içimden. Ambulans geldi. Tövbem siren sesiyle birlikte çoğaldı. Hemen sedyeye yatırdılar. İlaç, serum, bir sürü tetkik. Oğlan yanımdan ayrılmadı. Sanırlar ki kendimden biri. Yıllardır yalnız başıma bütün işlerimi halletmeye çalıştığımдан yardıma alışkın değilim. Huysuzlanıveriyorum. Yastığımı düzeltmesine ellerine vurarak karşılık vermekten kendimi alamadım. Ona vuran parmaklarım göz altlarına çaptı, içi su dolu baloncuklara. Yıllardır

ağlayamadığım ne varsa orada toplanmış, yumru yumru olmuş gözlerimin altında. Mor, şiş, yorgun. Yüzüm eskiden ormandı, çöl oldu yaşlanınca. İrili ufaklı, tümsekli çukurlu çizgiler, kurumuş dere yatakları “Sen artık öte dünyaya yakınsın” diyor. Güler yüzünü mezara mı götüreceksin a koca Mikail? Oğlan, ellerimi tuttu; yumuşacık, simsıcak bir duyguyla sardı sarmaladı huysuzluğumu. Meğer dışıma dışıma konuşmuşum. Ne söylediysem, hepsini duymuş. En son ne zaman böyle hissettim? Hatırlamıyorum. Bir anlığına ölüm aklımdan çıktıysa o an çıkmıştır.

Sevgi böyle bir şey demek... İnsana ölümü bile unutturuyor.

Doktor geldi, yakınlarımı sordu. Kimim kimsem yoktur benim. Ben tek tabanca geldim, tek tabanca giderim. Doktor sustu. Oğlan yanıma sokuldu. Ellerimde az evvelki sıcaklığı hissettim, yüzümü nereye saklayacağımı bilemedim. Ömrümde yaşamamışım; yumuşacık bir duygu. Bir sürü acı ilaç. Kırk gün sonra kalbimden ameliyat olmam gerekecekmiş. Riskli. Nihayet Rabb’ime kavuşacağım. Ecelim yaklaşıyor. Kurtulacağım dünyanın soğuşundan.

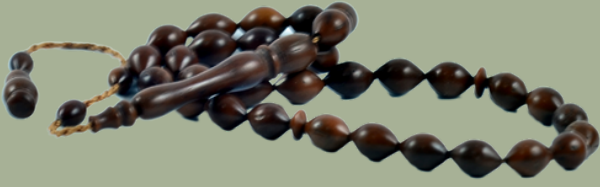
"Yok yok, istemez ameliyat mameliyat. Bu dünyaya kazık çakacak değilim ya, a evladım! Yaş oldu seksen dokuz. Yoo, yo. Doksan, doksan!"

Oğlan directti. Kendi kanımdan olsa bu kadar olur. Elimden tuttu, yumuşacık. İlaçlarımı aldı. Evime götürdü. Oğlanın elindeki bileklikten adının Erdem olduğunu anladım. Son zamanların

modası bu. Apartmandaki gençlerde de görüyorum; isme özel bileklik. Kalbim delik deşik. Gözlerim baykuş keskinliğinde. Ona adıyla seslenmeyi sevdim. Evimin içine can yoldaşı geldi işte. İlaçlarımı içiriyor, yemeğimi hazır ediyor, çarşıdan alınacaklarımı alıp getiriyordu. Her sabah namazında kapımı çaldı. Bir elimde baston. Diğer elimi boşa koymuyordu Erdem. Düşecek gibi olsam, daha sıkı sardı. Çocuk olup nazlanasım geldi bazen. Sabah namazından sonra kahvaltımı ettirip okuluna gidiyordu. Okul çıkışı muhakkak bana uğruyordu. O böyle yaptıkça çocukluğumdaki soğuk yurt yatakları ısındı. Allah razı olsun. Böylesi bakanım çekenim olunca gönlüm şenlendi. Ölüm var kalım var; evin yedek anahtarını Erdem’e verdim. Eskiden söylediğim türkülerini mırıldanırken buldum kendimi, hey gidi hey, bazı sözler boğazımda çatal çatal... Sevinçli bir yumru, göğsümde genişledi. Yüzümdeki çöl, zamanda kaybettiği ormanını bulmuştu. Bu defa cılız bir orman. Olsun. Yangınlardan kurtulmuş, kerestecilerin baktığında işe yarar görmediği tek bir ağaç kalmış ormanda. Tek bir ağaç. Yılmaz. Direngen. O bir ağaçta orman olmanın ilmi var. Nice huzurlu uykular verir gölgesinde.

Tüh, bugün de kaçtı yatsı.

Ameliyata iki gün kaldı. Yarın bari beş vakit namaz kılmayı aksatmayayım. Türlü rüyalar gördüm. Tahta ayaklı mermer sehpanın üzerinde horozlu saat çaldı. Saatin yanında misvak, tesbih.

Birol Hocam'ın sesiyle mermer sehpa çatladı. Gel artık Mikail, seni bekliyorum. Tesbih taneleri dağıldı. Horozlu saat aralıksız çalıp hareket ederken tam yere düşeceği yerde durdu. Zaman yıkıldı yıkılacaktı. Uyandım; baktım, mermer sehpa, horozlu saat, misvak yerli yerinde. Dakikasına kapı çaldı. Erdem. O gelince bayram günü oluyordu her taraf. Kalbimin acısını bile unutuyordum. Abdest almaya kalkayım. Seher vakti. Kalbim bana kendini hatırlattı. Kâğıt kesigi bir acı. Nefesim göğsümü doldurmaya yetmiyor. Bedenimde mecal kalmamış. Ben kapıyı açamayınca içeri yedek anahtarla girdi Erdem. Ölüm de aynı anda çaldı kapımı. Zar zor konuşabildim. Ellerimi sardı yumuşacık. Sıcacık bir duygu. “Allah senden razı olsun oğul. Hakkını helal et.”

Eli ayağı birbirine dolandı. Telefonu elinden düşürdü, ambulansı arayayım derken yanlışlıkla polisi aramış, yeniden ambulansı aradı. Çabuk! Çabuk! Sabah ezanı okunmaya başladı. Erdem'e sarılmak istiyordum. Çabuk! Çabuk! Çabuk! Parmağımı oynatacak hâlîm yoktu. Rabbime yalvardım. Hayatın da ölümün de kıyısındaaydım. Ambulansın anbean çoğalan siren sesi sabah ezanına karışıyordu. Seher vakti.

Rabb'im, alma canımı. Daha sabah namazımı kılmadım. Erdem'e doyamadım daha. N'olur Rabb'im, bir gün daha...

KAMÇININ İZİ

ŞÄKEN KÜMİSBAYULI

ÇEV.: AŞUR ÖZDEMİR

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

“Boynun altında kalsın!”

Tam arkamızdan gelen bu bağırıtıyı işitince annem ve ben ister istemez geri dönüp baktık.

“Her tarafı gulyabaniler sarmış...”

Tozlu yolun üst tarafından birisi bize doğru rüzgâr gibi geliyor. Arkasında da gemi aزیya almış, beyaz köpükler kalmış atın üstünde, elindeki büyük kamçıyı havaya kaldırmış zebella gibi bir adam...

“Evladım, bu kim?” dedi anam ansızın feryadı basarak. “Ne yaptı acaba, suçu nedir?”

Adam bu sırada atı ileri sürdü ve kamçıyı tekrar kaldırdı.

“Mm, mem, mmm...”

İnsanın içine işleyen alçak perdeden bir ses. At sürçtü, üstündeki zorba atın üstünden düşeyazdı. Bunun üstüne adamın ağzından küfür dolu sözler dökölmeğe başladı:

“Kanını içeceğim senin, it oğlu it! Kahrolasıca!..”

Gemi aزیya almış olan güçlü at, iri yarı adama boyun eğmiyor artık; şaha kalkıyor, avuç içi kadar yerde dört dönüyor. Bu durumu fırsat bilen kaçak, bizden medet umarak beri geldi.

“Mm, ef, ef...”

“Anacığım, bu Bakey’in dilsiz balası Japatay. Adam da reis Ojar.” dedim.

Bu arada Japatay da anamın geniş entarisinin içine girip saklandı.

“Vah zavallı vah! Ne oldu sana?” dedi anam, sevinç ve hayret karışık bir sesle.

“Zavallıcık çok korkmuş. Yetimin hâli bu işte.”

Bu arada Reis Ojar da geldi. Sinirden beti benzi atmış, burnundan soluyor.

“Bırakın şu it oğlu iti! Kanını içeceğim onun, canını çıkaracağım!”

Anamda ses yok. Ojar’a dik dik bakıyor, yüzü de değişti birden bire.

“Çocuğu rahat bırak!” dedi anam hiç beklenmedik bir anda kararlı bir ses tonuyla.

“Ne diyor bu?”

“Diyeceğimi dedim.”

“İstersem öldürürüm, kendi kanımdan değil mi?! Böyle asalaklar yaşayıp da ne olacak?!”

“Şu kandaşlık güdene de bak! Senin neyine gerek kandaşlık?! Hiç olmazsa Aliyma’nın ruhuna ve hatırasına saygı göster...” dedi anam beti benzi atarak.

“Anası tepen kulunun eti acımaz. Ben kötölüğünü istemiyorum ki onun.” dedi Ojar bu sefer uzlaşma yolları arayarak.

“Bırakın çocuğu.”

Reisin yüzüne göz ucuyla bir şöyle bir baktım. Yüzü kıpkırmızı olmuş, hatta gözünün akı bile kızarmış, saçsız şakaklarından boncuk boncuk ter akıyor. Küt burnunun altındaki bıyığının kılları dikelmiş, dudaklarından tükürükler saçılıyor, susuzluktan dudakları çatlamış adam gibi sık sık yalanıyor. Anamın hiddetli suratı sararmıştı. Eğri değneğini sımsıkı tutan elleri tir tir titriyor. Ojar ansızın atını ileri sürecektir olsa değneği kafasının ortasına indirmekten çekinmeyecek gibi. İri vücutlu adamın, bir hareketle dağı taşı yerinden oynatacağı da malum.

“Atın önüne katıp dayak atacak kadar ne suç işledi bu fakir?” dedi anam, Ojar’a öfkeyle bakarak.

“Mahvetti.” dedi Ojar, gözlerinden ateş saçarak. Zavallı anasının suçu ne? Ağzını topla.

Ojar âdeta küplere bindi.

“Bak a ana. Kendi aklımızı satacak adam bulamazken bana akıl satma.”

“Senin işe yaramaz aklına alıcı bulunmaz.”

“Hele bak. Bu ölü kocakarı da dirilecekmiş gibi çalım satıyor bize. İyilikle bırak şu domuzu.”

Anam, Ojar’a alev saçan gözleriyle yiyecek gibi baktı.

“Şimdi de benimle alay mı ediyorsun? Kocamı Allah verdi, Allah aldı. Aktay’ımı faşist öldürdü. Bekaydar’ın diri dolaşmasını mı çok görüyorsun? Fakat senin gibi köpeklerin dediği olmaz. O, savaştan sağ salim dönecek. Hele acele etme, esas o vakit dirileceğim ben. O günleri de çabucak görsem...”

Anamın gözlerinden boncuk boncuk yaşlar döküldü. Sözüne devam etti:

“Neyleyim ki anayım! Yoksa üstüne kargış yağdırırdım...”

Ojar, bundan sonra tek kelime etmedi. Atını geri çevirdi ve köye doğru sürerken dişlerini gıcırdatarak:

“Sen hiç acele etme pis yetim. Derinden kayış yapacağım senin. Külşinbay’ın evinde rahat ettiriyor muyum seni, görürsün.” dedi.

“Ey domuz, söylemedi deme, Janatay artık senin eşliğinden içeri adım atmayacak.” dedi anam, arkasından bağırarak. “Oğlumun yerine oğul edeceğim onu, anasının yerine de ana olacağım ona. Allah’ın huzurunda söz veriyorum...”

Atın ayak sesleri iyice azalınca Janatay, anamın eteğinin altından çıkıverdi. Yuvarlak yüzlü Janatay, bebeği oldukça büyük gözleriyle anama mahcup mahcup baktı. Sonra ta ileride gözden kaybolmak üzere olan Ojar’a doğru yumruğunu sıkarak bir kendince şeyler söyledi:

“M... m... ana... na...”

“Zavallı çocuk. Yüreği enikonu kin bağlamış demek adama karşı. Ah büyükler ah! Çocuklara değmeseler olmaz! Zaten sağını solunu tanımıyor zavallıcıklar... Ne günahları var?” dedi anam, Janatay’ın başını okşayarak. Şefkatli bir ele hasret olan Janatay hıçkırığa hıçkırığa ağlamağa başladı.

“Ana...” dedi. “E... e... e... e...” Kollarını gelişigüzel sallayarak ve bir şeyler geveleyerek anamın kucağına yıkılıverdi.

“Ey kurban olduğum Allah... Bu kocakarıyı sığınak olarak gördü demek. Ah yalan dünya ah!”

Yeri göğü kaygı ve dert basmıştı sanki. Bütün vücudum titremeğe başladı, hâlimi görmesinler diye arkamı

döndüm. Gözlerimde yaşlar dondu, boğazıma acı bir hıçkırık düğümlendi.

Janatay'ı birkaç gün önce alıp bizim eve getirseydik böyle bir felaket yaşanmayacaktı. Janatay'ın anası, anamın kardeşinin kızı. Ancak Ojar'la da yakın akraba sayılırlar. Dilsiz olduğu için özürlüydü zavallı. Janatay, cepheye giden fakat çok geçmeden künyesi gelen Bakey'in biricik çocuğu.

Anam, Janatay ile Ojar arasında bir şeyler olduğunu milletten işitmiş ve:

“Ah yalan dünya ah! Bakey çok saftı. Hısım akrabaya varını yoğunu vermeyi çok severdi. Esbiyke de göz bebeğimdi benim. Zaten hastaydı. Bir de kocası ile biricik evladının acısı bindi üstüne; fazla dayanamadı, veda etti dünyaya.” diyerek ağlamıştı. “Ne de olsa erkek. O terbiyelesin demiştim...”

Ben de:

“Janatay'ın akrabamız. Niçin alıp bize getirmiyoruz?” demiştim.

Anam o zaman:

“Evladım. O da kandaşı, akrabası. Ona daha yakın sayılır. Hem bir de el âlem ne der sonra? Erkek dururken kadın niçin bu işe karışıyor demezler mi?” demişti.

Bugün anam her şeyi açık seçik gördü. Gök yıkılıp yere inse de kararından vazgeçmez artık.

Ben bunları düşünürken gözyaşı yağmur gibi akan Janatay, hıçkırarak yere oturuverdi. Anamın kolları gevşediği için yere düşmüştü. Felaketi o zaman fark ettik! Kırk yamalı basma gömleğinin arkasında yol yol kan izleri

var. Herhâlde anamın eli de değmişti yaraya.

“Ah zalim eşkıya ah! Parmak kadar çocuk böyle dövülür mü? Yüzü gözü kan içinde zavallının. Aman ya Rabbi! Her tarafını dilim dilim dilmiş! Çıkar gömleğini.”

Janatay hiçbir anlamadığı için anama baktı. Sonra bir şey anlatmak istiyormuş gibi kolunu salladı. Buna zalimliğe anamın yüreği dayanmamıştı. Debelenmesin aldırmadan Janatay'ın üstündeki gömleği çıkardı. Sert kapçının değdiği yerler gömleğe yapışmış, sanki tutkallanmış gibiydi. Janatay, boğazlanan oğlak gibi bağırdı.

“Vah yavrum vah! Kaburgaları sayılıyor, bir deri bir kemik kalmış. Ayağa kalk. Böletay, koluna gir.” anam kazmayı omzuna kaldırırken.

Köyün dışındaki kulübeye gelinceye kadar göz ucuyla bir bana, bir anama baktı devamlı. Vücudunun çıplaklığı aklına bile gelmiyor gibiydi. Yalnız, ara sıra yüzünü buruşturmasından acı çektiği anlaşıyordu.

Anamın yaptığı kocakarı ilaçları Janatay'a iyi geldi galiba. Arık kenarından yolup getirdiği değişik otları ılık tuzlu suya bastı, sonra yol yol olmuş arkasına yapıştırdı. Yine geçen gün kesilen keçinin derisinin bir parçasıyla otların üstüne koyup sıkıca bağladı. Sonra sobalı odada benim yatağımın yanına sererek kafasıyla burada yatacağını işaret etti. Janatay'ın o andaki hâlini görmeliydi. İlk işaret parmağı ile kendisini göstererek:

“Ben mi?” demek istedi.

Anam başını salladı. Janatay başındaki eski püskü takkesini havaya attı ve bir şeyler söyleyerek sevinçle bağırdı. Sonra anamın önüne diz çöktü:

“Şu sivri kalpaklı Halep işi şalvar giyen Ojar, bu eve gelmez mi?”

Hayret verici bir şey! Böyle bir durumda insan, dilsizin bile ne dediğini hissedebiliyormuş demek.

“O, artık gelemaz buraya. Bu eve girecek olursa tepesinden aşağı kaynar su döker kovarım onu.” dedi anam, oldukça sert ve kararlı bir tavırla.

“Ojar, bir köyü idare eden adam. Ayrıca çok da güçlü. Üstüne üstlük de erkek.” dedi Janatay, şüphesini açığa vurarak.

Janatay ile anam eskiden beri birbirleriyle konuşuyorlarmış gibi rahat anlaşıyorlar. Anam, hiddetli hiddetli yumruklarını birbirine vuruyor.

“Ben o zalimden çok dayak yedim. En ufak şeyde kamçısını alarak seğırtir. Çizmeli ayağıyla başıma ve böğrüm az mı tepti? Karısı da bir şey demiyor. Eski karısı iyiydi. Benim için dayak bile yemişti fakir.”

“Dayanmadı biçare.”

“Ana... e... ap...”

Janatay, kendisine ait ala ineği Ojar’dan zorla aldığını, Karagöz isimli atı cepheye gönderdiğini, anasının büyük işlemeli sandığını kendi elleriyle fakir komşu kocakarı Bağıyla’ya verdiğini, Bağıyla’nın iki oğlunun da askere gittiğini lakin ikisinin de künyesinin geldiğini, ona çok acıdığını kem küm

ederek bir çırpıda anlattı. Sonra suratı asıldı ve sıcak yere oturdu.

“Anasını hatırladı garip.” dedi anam, iç çekerek.

“Janatay, ne oldu?” diyorum.

“Hiç...” der gibi bir hareket yaptı Janatay.

* * *

O meşhur olaydan sonra Ojar, bir daha bizim eve gelmedi. Janatay çok mutlu. Elim de bayağı alıştı. Dilsizler gibi konuşma hususunda kimse elime su dökemiyor. Beraber bekçilik yapıyoruz, pelin biçiyoruz, balık tutmağa bile gidiyoruz. Okulların açılmasına daha biraz var. Anam gece gündüz harmanda. ‘Savaşın bitmesine az kaldı. Zalim düşman yerle yeksan olması yakın.’ gibi söylentiler bile herkesi heyecanlandırıyor, için için sevindiriyor.

“Babam gelince kendi evime gideceğim. Dün görüp geldim. Yaramaz çocuklar pencerenin kerpicini düşürmüşler. Bir görsem dünyanın kaç bucak olduğunu gösterirdim onlara.” dedi bir gün. “Ojar’a gününü göstereceğim...” Janatay’ın suratı asıldı, yüzü kızarmağa ve dudakları büyümeğe başladı.

“Böletay. İkimiz Ojar’ın evine gidelim.”

“Ne zaman?” dedim şaşkın şaşkın bakarak.

“Bu gece.” dedi gülümseyerek. “Evet, henüz hava kararmadı.” Janatay, eliyle yuvarlak bir güneş yaptı; önce doğuyu gösterdi, sonra batıya dönerek elindeki güneşi yerleştirdi.

“Orada ne yapacağız? Ojaar’dan korkmuyor musun?” diyorum heyecanla. O işaret parmağını kararlı bir şekilde sallıyor.

“O bizi görmeyecek. Başımızı neden belaya sokalım?.” dedi Janatay, kıkır kıkır gülererek.

“Neye gideceğiz oraya?” diyorum Janatay’ı silkeleyerek.

“Gidince görürsün. Yalnız anamın haberi olmasın. Üzülür sonra.” dedi Janatay, sakın bir şekilde. “Onu her hâlükârda alacağım.”

“Neyi?”

“Söylemem.”

“Ojar yakalayacak olursa derimizden kayış yapar.” diyorum korkumu gizleyemeyerek.

“O yapacağını yaptı zaten. Şimdi sıra bizde.” diyor Janatay, hiç heyecanlanmadan.

“Nasıl?”

“Çok kolay.”

Boş boş geziniyorum. Biraz evvel sürüyü karşıladık ve ineğimizi alarak ahıra bağladı. Sonra akşam yemeğini yedik.

“Hadi hazırlan. Ben birazdan geleceğim.” diyerek Janatay, dışarı çıktı. İçimde şöyle diyorum: “Bu çok tehlikeli bir yolculuk olacağına benzer. Yarın bekçilik sırası bende. Eğer Ojar bizi yakalarsa... O zaman mahvoluruz. Anamın başı da belaya girer. Fakat... Fakat Janatay her şeyi düşünmüştür her hâlde. Korktuğum için bunları düşünüyorum.”

“Gidiyoruz.” dedi Janatay gülümseyerek. Elinde bir çıkın var.

“Bu da ne?” diyorum.

“Maylıhayak’ın yiyeceği. Ojar’ın köpeği. Kendisi gibi saldırgan.” Janatay’ın gözleri hep parlıyor, hem de fıldır fıldır dönüyordu. Hiçbir şeyden korkmuyordu.

Gece. Zifirî karanlık. Sadece yer ocaklarının yalazları görünüyor. Ara sıra ürüyen köpeklerin sesi geliyor. Üyreköl tarafından kurbağaların vıraklamaları işitiliyor. Batıdan doğuya doğru bir ipek kumaş gibi uzanan Samanyolu... Parıl parıl parıldayan sayısız yıldız. Lacivert gökyüzü. Önde Janatay, arkada ben. Kökiyirim’in derin vadisinden geçtik. Arka yüzdeki uçurum boyunca uzanan keçi yoluna girince Janatay birden bire durdu.

“Ben hemen döneceğim. Buradan bir yere ayrılma.” dedi işaret diliyle.

“Tamam.”

Zifirî karanlığın içinde süzülerek kaybolan Janatay birazdan geri döndü. Elini sağa sola sallayarak heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlatıyor:

“Ojar evdeymiş. Maylıhayak’a selam verdim. Unutmamış beni. Hırıldamadı. Ayaklarını döşüme attı, sevinçten aklı başından gitti...”

“Peki sonra?”

“Pencereden baktım. Ojar, güzel karısının yanına çay içiyor.”

“Tamam, öyle olsun...”

“Ben gidiyorum. Ummadık bir anda tehlike doğarsa vadiye in ve ağaç köprüünün başında beni bekle.”

“Janatay, sen yapacaksın, nereye gidiyorsun?” diyorum endişeyle. Cevap yerine:

“Ben gidiyorum.” dedi.

“Yolun açık olsun.”

Karakuvıs’ın ılık yeli, geniş koyağı doldurdu, sonra bütün bozkırı okşayarak geçti. Şırıl şırıl akan Kökiyirim’in çağlayanı... Her taraf kurtlarla dolu; ya birisi bana saldırırsa... Korkunç! Parça parça eder beni. Son zamanlarda -it kuş diyeyim bari adı batasıya- köye kadar indiler. Biyğayşa kocakarının buzağısının güpegündüz yediler. Ayğanım’ın erkek kazını alıp gittiler. Aslında fena da olmadı. Çok fena gagalıyordu. Ta uzaktan uçarak gelir başıma konar, bir yandan kanatlarıyla vurur, bir yandan da bağırta bağırta gagalardı.

Bunları düşünürken yukarıdan bir kesek düştü. Başımı yerden kaldırdım. Birisi bana doğru geliyor. Tam tabanları yağlayıp kaçacaktım ki Janatay öksürdü. Derin derin nefes alıyor. Sırtında da bir şey var.

“İzimizi kaybettirmek için Kadırmolda’nın korusuna doğru gideceğiz.” dedi Janatay o tarafı göstererek. O amir, ben de memurum.

“Ojar tam bir alçak. Babamın da akrabası. Buna rağmen benden can düşmanı gibi nefret ediyor.” dedi koruluğa girdikten sonra biraz nefeslenirken. Eve girdik. Kapıyı içeriden kilitleyip pencereyi iyice kapattıktan ve yedilik gaz lambasını yaktıktan sonra Janatay, çuvalın içinden

ganimetini çıkardı. Gümüş işlemeli eyer takımı ve altın işlemeli dizgin. Janatay uçuyor âdetâ.

sevinçten Yanaklarından parlayarak yaşlar akıyor. “Nihayet ele geçirdim seni!” dedi döşünü yumruklayarak. “Bu, Karagöz’ün eyeri ile dizgini. Ojar almıştı zorla. Babam savaştan dönünce ne derdim yoksa?” “Felaket!”

Janatay birdenbire hıçkırarak ağlamağa başladı.

“Yapma, ne olur.” diyorum yalvararak. Sevinçten mi ağlıyor, üzüntüden mi?

“Bunlar için gün aşırı dayak yedim ben.”

“Hepsi geçti Janatay. Sen erliğini gösterdin. Eyeri de, dizgini de ele geçirdin.” diyorum işaretlerle.

“Evet.” diyor o da. “Artık babam da cepheden sağ salim döner.”

“Tabii döner.” diyorum teskin ederek.

Bu olayın üstünden yıllar geçti. Janatay’ın babası, verilmiş sadakası varmış ki alev alev yanan “sık bir kamışlıktan” sağ çıkarak memleketine döndü. Sırtında kalın kamçının izi kalan çağdaşlarımı görünce of diyerek iç geçiriyorum. Janatay vazifesini yüz akıyla yerine getirdiği için, babası ise oğlu sağ olduğu için seviniyordur herhâlde.

OTOMATİK PORTAKAL ESERİ BAĞLAMINDA EĞİTİMDE DAVRANIŞ DEĞİŞİKLİĞİ SÜLEYMAN ÇINAR

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Otomatik Portakal, farklı düzlemde okumalar yapılabilecek bir eser şüphesiz. Bunlardan biri de “eğitimde davranış değişikliği.” Yazar Anthony Burgess, dönemin İngiltere’inde geçen, bir suçlunun iktidar eliyle iyileştirilme şeklinden yola çıkarak bunun toplumsal ve bireysel anlamdaki neticelerinden oluşan distopik dünyayı sanki her yere bir karabasan çökmüş gibi anlatır. Geceleri sokakları terörize eden, her türlü suç ve kötülüğü rahatça işleyen, yaşamları şiddet üzerine kurulu gençler etrafında bir dünya kurgusu sunar okuruna.

Perspektifini toplum içinde suç bakımından birbirinden arda kalmayan gençlerden dördünün hayatına odaklar: Alex, Pete, Georgie ve Aptalof. Yaşları on beş civarındır. Romanımızın başkahramanı Alex, isminin Eski Yunancadaki anlamı olan “kanunsuz” ile müsemma gibidir. Çocuk ıslah evine girip çıkan Alex, yeniden yakalanırsa kodese girecektir. Danışmanı Deltoid, *“Topluma kazandıramadığımız herkes bizim için birer kara lekedir. Kodese düşen her bir genç benim için bir başarısızlık göstergesi gibidir.”* diyerek bir yandan destek olduğunu bir yandan da onu düzeltmesinin kendi kariyeri açısından bir menfaat teşkil ettiğini ortaya koymaktadır.

Alex, suçtan zevk almaktadır ama niye işlediğini düşününce haklı bir neden de bulamamaktadır. Belki de cevabı okuduğu gazete sayfalarında:

“Yetişkinlerin savaştığı, bombalar attığı,

birbirini kesip doğradığı, acımasızlığın kol gezdiği bir dünyada gençlerin yurtsever, dine bağlı, uslu, terbiyeli olmaları söz konusu değildir.” Kitap, toplumda ya da dünyada yükselen suç artışının gelecek nesillere alternatifsiz bir model olarak suçlu olmayı sunduğunu davranışçı öğrenme kuramından yola çıkarak ifade eder okuruna. “Tüm öğrenme, çevre ile etkileşimler yoluyla gerçekleşir ve ortam davranışı şekillendirir.” diyen davranışçı öğrenme anlayışına sahip kuramcılara göre böyle bir toplumda suçlu olmak bir tercih değil, zorunluluktur.

Alex, çetenin lideri gibi davranmakla birlikte diğerleri tarafından içten içe pek de kabul görmemektedir. Neticede grup liderliğini almış gibi görünse de her şey aleyhine işler aslında. Birlikte hırsızlık yapmaya giderler, tüm ihale Alex’in üzerine yıkılır. Tutuklandıktan sonraki süreçte kötü, suçlu ve aykırı insan olarak tabir ettiklerinin yaptıkları yanında iyi, güzel, doğru, adil olarak gördüğü insanlar da kanısında yara açar: “Koca Tanrı kahretsin diye düşündüm. Eğer bu herifler iyinin yanındaysa ben öbür taraftan olduğuma sevinmeliyim.” Bu da suçun yaygınlaşmasında, toplumda suç oranlarının artmasında iyiliğin temsiliyeti probleminin olduğunu gösterir.

Alex, o sıralar hızlı bir şekilde kulaktan kulağa yayılan “Ludovico” tedavisini öğrenir hapiste ve bu tedavinin ilk gönüllüsü olur. Tedavinin yapılacağı

yere götürülen Alex, halinden çok memnun görünse de zamanla her şey değişir. Her gün önce iğne yapılır, sonra da mecburen şiddet dolu filmlere maruz kalır. Tedavi böyle sürerken bir gün hiç beklenilmeyen bir durum meydana gelir. Şiddet sahneleriyle dolu filmin fon müziği en sevdiği sanatçının en sevdiği bestesidir: Beethoven'ın 9. senfonisi. Mide bulantısını bu parçada hissetmek istemez ama maalesef görüntüler müzikle özdeşleşir. Yani böylelikle sevdiği müzik de bir süre sonra ona şiddet öğelerini hatırlatır hale gelir. Yani şiddet sahneleriyle bağdaşan klasik müzik, bir bağlam oluşturma bakımından koşullu uyarıcı rolünü alır.

Burada sözde tedavi, kişiyi iyileştirmek bir yana onu bir şeyi yapmaya ya da yapmamaya koşullandırmıştır. Bu durum Pavlov'un meşhur deneyinden ortaya çıkan kanunların bir nevi insan üzerine tatbidir. Meşhur deneyde Pavlov, aç köpekleri doyururken bir şeyi fark eder. Köpek daha eti ağzına almadan, eti gördüğü anda ağzında salya oluşmaktadır. Pavlov, bunu deneyle ifade etmeye karar verir. Köpeğe et vereceği zaman nötr uyarıcı olarak bir zil çalmaya başlar ve ilk anda nötr uyaran olan zil, köpek koşullandığında koşullu uyarıcı haline gelir. Yani başta et gördüğünde salyası akan köpek, zil ile şartlanır ve zil çaldığında yemek geleceğini hissettiğinden salyası akmaya başlar.

Pavlov'un deneyinde olduğu gibi

romandaki iktidar da suçluları iyileştirmek değil, koşullandırmak istemektedir. Dr. Brodsky'nin, "Suç işleme isteğini kaldırırsak sorunu kökünden çözümlemiş oluruz." dediği gibi burada istenilen suçluları ıslah etmek değil, suçun tamamen ortadan kaldırılmasıdır. Bu sebeple bakan, "Cezanın onlar için bir anlamı yok, suç refleksini yok et." der ve ekler, "Bizim derdimiz ahlaki değerlerin yüksek olması değildir. Bizim tek derdimiz suç oranını aşağıya

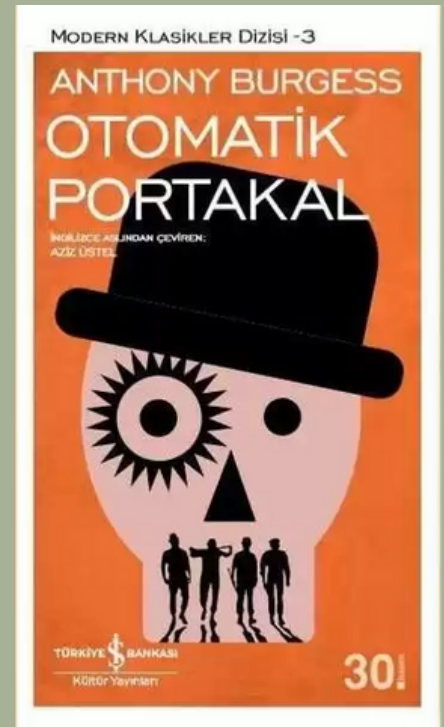
çekmektir.

Ağzına kadar dolu olan hapisaneleri rahatlatılabilmektedir.

Dr. Brodsky de, "Kobayımız öz mantığına aykırı olarak iyiliğe yönelmektedir. Yaptığı kötülükler

de bizlerin mantığına aykırı geldiğinden onu değiştirdik..." diyerek ifade eder tedavinin amacını ve neticesini.

İnsanların kendi isteğiyle suç işlemesini önlemek, onları iyiliğe teşvik etmek, güzel insan olmayı cazibedar kılmak değildir amaç; suça meyletme, suç işleme, suçu tercih etme özgürlüğünü yok etmektir. Ama şu da bir gerçektir: Suçun, yanlışın, kötünün, zararın olmadığı bir yerde iyinin ne kıymeti kalır? Kişi kendi tercihiyle iyiye

yönelmiyorsa hür iradede, özgür seçimden, erdemden söz edebilir miyiz? Rahibin dediği gibi: *“İyilik kişinin içinden gelir. Kişi iyiliği seçebilmelidir. Kişiye seçme hakkı tanınmazsa o kişiliğini yitirir. Tanrı biz kullarından ne istiyor? Tanrı’nın istediği iyilik mi yoksa iyiliği seçebilme şansına sahip olabilmek mi? Kötülüğü seçen biri gerçekte iyiliğe zorlanan birinden daha mı geçerli Tanrı’nın gözünde. Bir bakıma namuslu bir seçim yapabilme talihini yitirmiş olmakla “iyiyi” yeğlemiş oluyorsun.”*

Yaşar'ın** ifadesiyle, *“İlahi dinlerde Tanrı insanı yaratmış ve onu özgür iradesiyle baş başa bırakmıştır. Seçme hakkı bireyin kendisindedir. Seçimleri onun için ancak ölümden sonraki yaşamında bir şey ifade etmektedir. Tanrı, kullarına iyilik karşılığında cenneti vadetmiştir ancak kullarına iyiliği dayatmamıştır, bu yalnızca bireyin kendi seçeceği bir şeydir. Akli ve hür iradesi insana iyilik ve kötülüğün ayırımına vararak doğru olanı yapması için verilmiştir. Ludovico tekniği ile iktidarın yaptığı bunun tam tersidir.”* Tam da bu noktada mühim bir soru çıkar karşımıza: *“Ahlaklı bir toplum için suçlunun suç işleme eğilimini yok etmek yetmez. Peki, eğitim için bir davranışın herhangi bir yolla değiştirilmiş olması yeterli midir?”*

Pavlov koşullanmaya dair deneyini köpekler üzerinde keşfetmişti. Böyle bir koşullanmanın gerçek olduğunu, insanları herhangi bir davranışı yapması yahut yapmaması hususunda

koşullandırdığımızı düşünelim. Etik, ahlak, insan hakları vs. kıstaslarını bir kenara bırakarak düşündüğümüzde kulağa güzel geliyor aslında. Sonuçta istediğinize uyan, siz ne dersiniz onu yapacak, mekanik bir insan modeli olacak karşınızda. O zaman çevrenizde kontrol edilebilir, programlı, sözünüzün dışına çıkmayan, söz ve hareketleri tahmin edilebilir bir insan ordusu olmuş olacak, değil mi? Lakin bu uygulama, kobaylardan birinin de biz olduğumuzu düşündüğümüz zaman da hoş geliyor mu?

Alex, şiddet görüntüleri ve iğnelerle dolu on dört günü geride bırakır. Sıra özgür olmaya, tabiri caizse topluma salınmaya gelmiştir. Özgür bir insandır, ıslah olmuştur ve artık suç işleyebilecek bir potansiyele de sahip değildir. Seçme hakkı kalmadığından elinde davranış seçeneği açısından pek de alternatifi kalmamıştır. Meşru müdafaa hakkı bile yoktur artık. Herhangi bir savunma ya da koruma refleksine karşı da koşullanmıştır. Tam karşılık vereceği, haddini bildireceği anda mide bulantısı ve hastalık başlar. Durum yalnız bundan ibaret de değildir. En sevdiği müziği – Beethoven 9.senfoni- dinleyemez olur. İnsanlara, topluma bir lütuf sunulmuş, şiddet yok edilmiş lakin bir insanı insan yapan en temel özellik, kendi olma ve nevi şahsına münhasır davranabilme becerisi olan kişilik de yitirilmiştir.

“Ben ne olacağım? Sanki bütün bu olanlar beni ilgilendirmiyor? Ben bir

hayvan mıyım? Yoksa cansız bir yaratık mı? Ben bir Otomatik Portakal mıyım yoksa?” diyerek sitemini dile getirir. Evet, o artık otomatik bir portakaldır ya da makine insan. Yazar da zaten bunun için yazmıştır kitabını yani insanı otomatik portakala dönüştürmek isteyenlere karşı: *“Tüm hayvanların en zekisi, iyiliğin ne demek olduğunu bilen insanoğluna bir baskı yöntemi uygulayarak onu otomatik işleyen bir makine haline getirenlere kılıç kadar keskin olan kalemimle saldırmaktan başka hiçbir şey yapamıyorum...”*

İnsanın ne yapacağına, nasıl davranacağına, ne söyleyeceğine karışıldığı bir dünyada yaşamak ister mi bir insan? Hem de kendisine verilen özgür hareket etme iradesinin var olduğunu bilirken... Yazar da sanki bu durumu ironik bir dille eleştirircesine kitabın birkaç yerinde şu cümleyi çıkarır karşımıza: *“Söyleyin bakalım ne yapacağımızı? Ha?”*

İnsanı insan kılan iradesidir. Zira irade olduğunda iyiyi kötüden ayırt edebilme imkânı vardır. Seçim yapabilme özgürlüğü vardır. İnsanın iradesiyle kötüyü seçmesi özgürlük, iyiyi tercih etmesi erdemdir. Erdem, kişinin kendi iradesiyle iyiyi, güzeli tercih etmesi, benimsemesidir. İnsanın kendi iradesi olmadan erdemi tercih etmesi mümkün değildir, o zaman erdemin varlığından söz edilemez. Menfaat amacı güdenler, erdemi pek tercih

etmek istemez. Zira erdem kişiye pek maddi menfaat katmaz, daha da kişinin başına iş açar.

İnsan olan hiç kimse bir başkasının ona nasıl davranması gerektiğini söylemesini istemez. Daha herhangi küçük bir işte bile birinin işimize burnunu sokmasını istemezken tanıdığımız ya da tanımadığımız birinin bize ne yapacağımız hususunda direktifler yağdırmasını, emirler buyurmasını ya da bizi zorla bir şey yaptırmaya çalışmasını kaldırabilir miyiz? Peki, eğitimde bir şeyleri değiştirmek, kendi iyimizi dayatmak, toplumun istediği insan tipini oluşturmak, herkesin aynı değerleri benimsemesi, aynı davranış kalıplarını göstermesi adına özgün kişilik sahibi olan bireylerden özgünlüklerinden taviz vermelerini istemiyor muyuz?

Eğitim, özü itibarıyla çocukların ve gençlerin toplum yaşamında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım

etmedir. Çocuklara kendilerini geliştirme imkânı oluşturarak, onlara yapma fırsatı sunarak öğrenmelerini öğretebilmektir. Yani kişilerin gelişimlerinin tüm boyutlarında en son potansiyele ulaşmalarını destekleme faaliyetidir. Onları bir kalıba sokmak ya da onlara istediğimiz davranışı kazandırma

faaliyeti değildir. Böyle olduğu takdirde bizler, öğrenciler için Alex'e izletilen şiddet içerikli filmlerden farklı olmayız. Sokrates belki de bu yüzden, “Eğitim kıvılcımla ateş yakmaktır, boş bir kabı doldurmak değildir.” der. John Dewey ise sanki ondan esinlenmişçesine ekler: *“Eğitim bir vazoyu suyla doldurmak değil, bir çiçeğe kendi tarzında büyüyebilmesi için yardımcı olmaktır.”* Platon ise tüm bu tanımları toplarcasına şöyle ifade eder eğitimi: *“Bedene ve ruha yetenekli olduğu mükemmelliği (yetkinliği) vermektir.”*

Eğitim, insanları birbirine benzetme faaliyeti değildir. Ben bir çocuğa kızsam ve o davranışı ben görünce uygulasa ama başka yerde yapmasa ne faydası var? Bir davranışın tutum haline gelmesi için çocuğun onu kendi isteyerek, hür iradesiyle, benimseyerek yapması gerekir. Yani o davranışın içselleşmesi gerekir. Kitapta “Doğruyu görür onaylar ama yanlış yaparım.” dediği gibi insanın yanlış yapmasına fırsat vermek, yanlış yapa yapa doğruya ulaşmasına, karakterinin baskı altında değil de bir çiçek gibi kendine has serpilmesine müsaade etmek gerekiyor. Alex’in, “Galiba iyileşmek için önce kötüleşmem gerekecekti.” dediği gibi iyileşmesi için kötüleşmesi, hata yapması gereken insanlar var. İnsanların hata yapmasına fırsat vererek kendi yollarını çizmelerinde onlara yardımcı olmak gerekiyor.

Kaynakça

* Burgess, A., *Otomatik Portakal, Türkiye İş Bankası Yayınları, 38. Basım, Ocak 2022, İstanbul*

** Yaşar, C. , *Özgür İradenin Yok Edilişi: Burgess’in Otomatik Portakalı’nda Suçlu Olmak, Hukuk Kuramı, C. 6, S. 1, Ocak-Nisan 2019, ss. 1-19.*

RÜYA VE HAKİKÂT KEVSER ÖZDAMAR

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Kapı elbette kırılmayacaktı.

Halbuki şöyle bir bakınca hiç de sağlam durmuyordu; eskimiş, çürümüş bir tahta parçasının tekiydi. Lâkin defalarca vurmasına rağmen bir parça zedelenmemişti. Sinirle kuvvetli bir nefes verdi ve geriye doğru birkaç adım atarak kapıdan uzaklaştı. Zaten buradan kendi isteğiyle çıkamayacağını başından beri hissediyordu ancak bu his beynine daha yeni sıçramış olmalıydı. Burada bir esirden fazlası olmadığını da böylece kabullenmiş oldu.

Yapacak başka bir şeyi yoktu, omuz silkti ve bu küçük ancak olabildiğince şatafatlı saray yahut kulübeyi incelemeye başladı. Burada her şey, zihninin kabul edemeyeceği kadar birbirine zıttı. Dışarıdan bir yıkıntıdan fazlası gibi görünmemesine isyan eden mükemmel bir iç mimarisi vardı bu hapishanenin. Eşyalar o kadar düzenli, o kadar birbiriyle uyumlu yerleştirilmişti ki insan kendini buradaki tek pürüz gibi hissediyordu.

Bir müddet gözleriyle evi inceledikten sonra sıkılganlığını bir kenara bırakıp duvar boyunca yürümeye başladı. Büyük küçük onlarca tablo süslüyordu bu duvarları. Her birinde güzelliği tarifsiz manzaralar resmedilmişti. Tabloları hayranlıkla inceliyor, gözlerini onlardan alamıyordu hatta bakışlarını tabloların dışına taşırmaya dahi korkuyordu. Böylesine, körü körüne bağlanmışçasına bir ömür seyredebilirdi bunları.

Diğer duvara başını sertçe

çarpınca sıçrayarak tabloların etkisinden kurtulabildi. Başını tekrar onlara döndürmedi zira hepsi birer kara delik gibiydi. Boş bakışlarla onları seyretmekten kendini alıkoyamıyordu, bunu yaparken de rüzgarın ellerinde savrularak yönünü kaybetmiş -hatta hiçbir zaman bir yönü olmamış- bir yaprak gibi hissediyordu. Ve bu his onu fazlasıyla rahatsız ediyordu.

Duvarları incelemekten vazgeçti ve odanın ortasına doğru yürüdü, koltuklar dikkatini çekmişti şimdi. Bu küçük ev için fazlasıyla şık ve abartılılardı. Hatta bunlar koltuk bile değildi, hepsi binlerce farklı mücevherlerle süslenmiş birer tahttı. Köşedeki pencereden vuran bir demet ışıqla taşlar daha da parlıyor; ışıltı, gözlerinin dayanamayacağı bir hâl alıyordu.

Gözlerini kısarak koltukların birine yaklaştı. Önce parmaklarının uçlarını dokundurdu koltuğa. Biraz alışınca ellerini koltuğun üzerinde gezdirdi, bu, cesaretini hepten artırdı, koltuğa oturuverdi sonra. O sevinçle de yüzüne yayvan bir tebessüm yerleştirdi; bu

evdeki tek güç sahibi gibi düşündü kendini; biraz benlik, biraz kibir karıştı duygularına. Sonra bunlar, suya düşen bir damla mürekkebin hızla dağılması gibi bütün zihnine yayıldı, gözüne kara perde indi, kalbi kirli bir siyaha büründü ve taşlaştı, aniden çatladı sonra kalbi. Sesi tüm odada çınladı.

Bu ani sesin şiddetiyle kulakları çınladı, ensesinden başlayarak tüm vücuduna yayılan yoğun bir ürperti seline kapıldı. Korkudan ne yapacağını şaşırdı. Sonrası ise tamamen felaketti; titreyen elleriyle koltuğun kenarlarını kavradı ve ayağa kalkmaya çalıştı ancak acelesinden olsa gerek dengesini yitirdi ve büyük bir gürültüyle yere düştü. Sert tahta zeminin üzerinde bir iki kez yuvarlandı ve en son duvara çarparak durdu. Acıyla yüzünü buruşturdu.

Yerde biraz kıvrandıktan sonra başını iki eli arasına alarak doğruldu. Biraz önce olanlara; kalbinin yere düşmüş bir mermer gibi yarılmasına ve kendisinin bu sesi duymasına bir mana veremiyor ancak bunun üzerinde düşünmeye de yeltenmiyordu. Düşünme yetisini kaybetmiş gibiydi, bundan korkması gerekirken yine bu durumdan zerre rahatsızlık duymuyordu. Üzerine oturmuş gafletin ağırlığını bile hissediyordu buna rağmen gafletinden ve boş vermişliğinden kurtulmaya yönelik bir çabası da yoktu.

Kapının arkasından gelen bir çıtırtıyla irkildi. Gözlerini kapıya çevirdi, kapı kolu görmediği biri tarafından yukarı aşağı hareket ettiriliyordu. Sebepsizce,

belki içinden gelen bir dürtüyle geri geri sürünerek koltukların arkasına saklandı. Belki bu rezil hâliyle, gelenlere görünmek istememiş; belki de korkmuştu. Kısa bir müddet sonra da kapı açıldı.

Gelenlerin kim olduklarını göremiyordu, koltukların altından ayakkabılarını görebiliyordu sadece. İki kişilerdi. Birkaç adım atıp durmuşlar ve aralarında konuşmaya başlamışlardı. Ne söylediklerini anlayamıyordu, sanki sesleri odanın duvarları tarafından yutuluyordu, sadece iki kelime ulaşabiliyordu kulaklarına: rüya ve hakikât.

Bu kelimeleri duyar duymaz iki eliyle kulaklarını sımsıkı kapadı, başını yere eğdi, dişlerini sıktı, gözkapaklarını birbirine yapıştırdı. Evet, duymak istemiyordu bu kelimeleri, sanki bunları duymamak, buranın bir rüya olduğu gerçeğini değiştirecekmiş gibi. Kulaklarını tıkadıkça sesler daha da şiddetlendi. O da biraz daha büzüldü olduğu yerde. Üzerine oturduğu ahşap zemin ağırlığa dayanamayıp çatladı, altındaki çamur gün yüzüne çıktı. Kulaklarını kapamaya devam ettikçe tahtanın kırıkları arasından çamurlar yukarı çıkıyor, o da aşağıya, çamurlara biraz daha batıyordu ancak ne hâlde olduğunu da göremiyordu, gözleri hâlâ sımsıkı kapalıydı.

Çamurlar yükselip çene hizasına ulaşınca sesler kesildi. Yavaşça gözlerini açtı, bir bataklıkta buldu kendini.

Telaşlandı, bir çığlık attı, yukarı çıkmaya çalıştı. Ellerini yukarıya uzatıp çırpınıyor, bir yerlere tutunmaya çalışıyordu ancak avuçlarına saplanan ahşap parçalarından başka bir şey elde edemiyordu. Hissedebildiği tek şey tüm damarlarında dolaşıp boğazında düğümlenen korkuydu. Nefes alamadı, ses çıkaramadı, aksine çamurlara biraz daha gömüldü her çırpınışında.

Başı çamurlara saplanmadan önce son bir gayretle;
“Pişmanım!” diyebilirdi.

Sesini kime duyurmaya çalıştığını kim bilebilirdi? Herhalde çamur kendini muhatap bilmiş, soruyu yutarken cevabını zaten vermişti.

BU BİR ROMEO VE JULIET HİKÂYESİ DEĞİL YAKUPHAN GÜLEÇ

FACEBOOK DEPRESYONU

Özellikle genç kızların duygusal hayal kırıklıkları üzerinde tekrar tekrar konuşmaları ruh hâllerini kötü yönde etkileyen, aynı zamanda mutsuz duygular edinmelerine yol açan depresyondur.

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Değerli kardeşim Ahmet Yetik'e.

Bundan yıllar yıllar önceydi. Facebook dünyanın en gözde sosyal medya ağıydı. Açılış ekranında “Ücretsizdir ve daima ücretsiz kalacaktır.” yazıyordu.

2012 yılının ekim ayında Chicago eyaletinin Romeoville şehrinin Wild Indigo Ave Sokağı'nda oturan Jones ailesinin huzurlu ve mutlu evlerini büyük kızları Elsa'yı bir aile geleneği olan şehrin en iyi lisesine gönderme heyecanı sarmıştı.

Elsa Jones, ilk günün heyecanını tadarken baba Adrian elinde kamera beklerken anne Cathie ve çocukları bu anı ölümsüz hâle getirmek üzere evlerinin taraçalı girişinde hazırlanıyorlardı. En küçükleri Jonathan bu fotoğraf çekiminden çok sıkıldığını belli edercesine fotoğrafta yanaklarını şişirmişti. Henüz üç yaşındaydı ve hareket etmeden duramıyordu. Elsa babasından bir de sadece kendisinin yer aldığı fotoğrafını çekmesini istemişti, çünkü o fotoğrafı Facebook'ta paylaşacaktı. İlkokul arkadaşlarının da kendi fotoğraflarını paylaşacağını bildiğinden ilk elden paylaşımının hazır olmasını istiyordu. Öyle ya Romeoville şehrinin en iyi lisesi Romeoville High School'e girmeye hak kazanmıştı. Bunun için çok çalışmıştı. Romeoville'nin en iyi öğrencisi olmak için daha çok çalışması gerekiyordu.

Chiago'nun 30 mil güneybatısında bulunan Romeoville şehrinin hikâyesi Shakespeare'in Romeo ve Juliet'ine

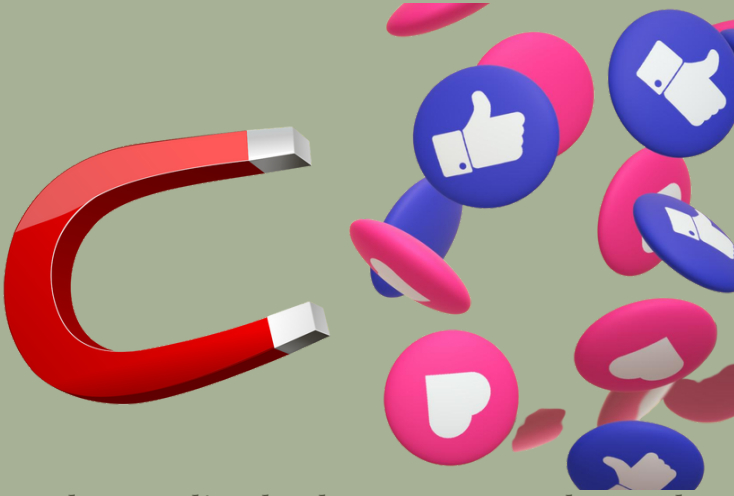
dayanıyordu. Fakat bu şehrin hikâyesi Shakespeare'e dayansa da yaşanan olaylar biraz daha farklıydı.

Romeo şehrinin yakınlarında yer alan pek tabii Juliet adındaki diğer şehir iki rakip cemaate ev sahipliği yapmaktaydı. Romeoville şehrinin gelişimi 1830'larda çok sayıda tarım arazisi ve taş ocağının bulunması üzerine olmuştu.

Şehirlerin hikâyesi insanların hikâyesidir bir bakıma. 1845 yılında Juliet şehri ünlü kâşif Louis Joliet'i onurlandırmak adına Joliet olarak değişmesiyle birlikte artık Romeo ve Juliet şehirlerinin hikâyesinde büyük bir kırılma yaşanmıştı. İşte Jones ailesinin Romeoville şehrine yerleşmesi de bu tarihlerdedir.

Büyük bir taş ocağında çalışmak üzere şehre yerleşen ilk kuşaktan sonra Jones ailesinin üçüncü kuşağı üniversite ile tanışmış ve büyükbaba John Jones, Lewis Üniversitesi'nde o zamanki adıyla Lewis Holy Name Havacılık Okulu'nda pilotluk eğitimi almıştı. Daha sonraki kuşaklar avukatlık, doktorluk, ressamlık, ekonomi gibi bölümler okumuşlardı. Elsa'nın babası Adrian da Lewis Üniversitesi'nde hukuk okumuş ve Chiago Üniversitesi'nde master yaptıktan sonra üniversitede âşık olduğu Cathie ile evlenmişti. Sıkı bir Katolik ailede yetişen Adrian ve Katie dindar değillerdi. Elsa ve üç küçük kardeşi modern şartlarda büyütülmüştü. Ve şimdi de Jones çifti kırklı yaşlarına gelmişken en büyük çocukları, ilk göz ağırları Elsa'ları liseye

başlıyordu. Anne Katie'nin liseye başladığı yıllar aklına gelmiş ve gözleri dolmuştu. Şehirde bir gelenek hâline gelen lise başlangıç kutlamaları bu akşam evde aile üyelerine ziyafet vererek gerçekleştirilecekti. Misafirler gelmek üzereyken Elsa bilgisayarın başına geçmiş ve fotoğrafını "First day in high scholl" (Lisede ilk gün) yazısıyla paylaşmıştı.

Elsa'nın lise başlangıç pozu çok sayıda beğeni toplamıştı. Atılan pek çok yoruma ve gelen mesajlara döneceğim derken başı ağrımıştı. Bu sırada annesi akşamki ziyafet için hazırlıklarını tamamlamış ve şuh bir duygu seliyle kızının başarılı bir okul hayatı ve parlak geleceğini hayal ediyordu. Elsa da kendisi gibi doğru tercihlerle kocası Adrian gibi bir adamı bulup sevecekti. Katie'nin hayalleri şelale misali zihninden boşanıyor ve taşıyordu.

Akşam olmuş ve adet olduğu üzere büyük ziyafet Adrian'ın anne-babası, kardeşleri ve aileleri, aynı şekilde Katie'nin dul kalmış mütebessim annesi ve üç kardeşin en küçükleri Karmen ile başlamıştı. Karmen henüz üniversiteye

gittiğinden tatillerde annesinin yanında kalıyordu. Ziyafete Elsa'nın en yakın arkadaşı ve aile dostları Sandy'ler de davetliydi. Sandy de Elsa gibi Romeoville High School'i kazanmıştı. İlkokulda yedikleri içtikleri ayrı gitmeyen bu iki başarılı öğrenci, okulda geçirdikleri zamanı bir de Facebook'tan yazışarak devam ettiriyorlardı. Yaklaşık dört yıldır kullandıkları Facebook'un onların yaşamında bambaşka bir yeri vardı. Hatta okul arkadaşlarıyla birlikte ortak bir mesajlaşma ağı kurmuşlar ve her konuyu orada konuşuyorlardı. Lise de eski günlere kıyasla çok bir değişiklik olmayacak gibiydi. Çocukluklarında ne yapıyorlarsa lisede de aynı yaşamı sürdürecekleri fikrine sahiptiler. Sandy ve Elsa akşam ziyafette bir güzel eğlendiler, Elsa'nın akrabalarının takdirlerini topladılar.

Yarın okul başlıyordu. Elsa ile Sandy çok heyecanlıydılar.

Elsa'nın liseye başladığı zamanlarda akıllı telefonlar henüz ilgi görmeye başlamıştı. Daha çok yarı akıllı telefonlar vardı ve lisenin ikinci senesinde 3G teknolojisi hayata geçmişti. Artık Face'e telefonda da bağlanılabiliyor ve gündemi takip edilebiliyordu. Elsa, ikinci senesinde Sandy ile yüz yüze görüşmekten çok Face'den yazışlıyordu. Sabah-akşam selamlaşmadan öteye gitmemeye başlayan görüşmelerdi bunlar.

Lise döneminde Elsa'nın zihin dünyası ve ilgi alanlarında değişimler

gözlemleniyordu. Çocukluktan gençliğe atılan ilk adımların ayak sesleriydi bunlar. Ve bu sesler onların değişmelerini ve farklılaşmalarını sağlıyordu. Böylece hayata dair ilk ciddi adımlarını atan gençler, kimliklerini şekillendirmeye başlıyor ardından üniversite sıralarında kimliğin şekillenmesi büyük oranda tamamlanıyordu.

Elsa için dokuzuncu sınıf çok güzel geçmiş, okula ısınmış ve derslerini de başarıyla geçmişti. İkinci sınıfın dersleri için ilk seneye göre daha zor olacağını söylüyorlardı. Ama Elsa kendine güveniyordu.

Facebook, Romeville şehrinin gençlerinin vazgeçilmezleri arasındaydı. Herkes oradaydı. Bu süre içerisinde Elsa da pek çok kişi ile bu sanal ortamda arkadaş olmuştu. Hatta okulun neredeyse tamamı ile sosyal medyadan arkadaştı. Paylaştığı her fotoğraf yüzlerce beğeni alıyor, kendisine pek çok kişi mesaj atıyor ve bundan büyük bir keyif alıyordu. Özellikle sıkı bir şekilde takip ettiği bir üst dönem erkeklerinden Harris'in arkadaşlığı kendisi için çok önemliydi.

Onunla yaz ayında arkadaş olmuş ve ikinci sınıfta daha çok yakınlaşmışlardı.

Harris uzun boylu, sarışın ve renkli gözlüydü. Elsa onu çok tatlı buluyordu. Her kızın ilgisini

çekecek kadar yakışıklıydı belki de. Hele o dönemin Facebook âleminde biraz dolanmışsanız karşı cinse dair ilgi ve isteğiniz hat safhaya varıyordu. Elsa da Harris'i önce Facebook'ta tanımış ve yaz ayı bitip okul başlayana kadar ona hayran olmuş ve okulun bu çok popüler erkeği ile çıkmak için yapamayacağı şeyin olmadığını anlamıştı. Ailesi lise döneminde bir erkekle flörtleşmesine kızabilirlerdi ama kesin olarak karşı çıkmayacaklarını düşünüyordu.

İkinci yılının ilk haftaları da çok güzeldi geçmişti. Yaşama dair heyecanları katbekat artıyordu. Harris hayatına yeni bir soluk getirmişti. Sandy ise kıyıda köşede kalmış alelade bir arkadaş gibiydi artık. İkisi de bu durumu kafalarına takmıyorlardı.

Elsa, Harris'e dair gizliden gizliye aşk sözleri paylaşıyordu. Bu nasıl bir gizlilikti. Her gün Facebook durumunda Allan Edgar Poe'dan Shakespeare kadar pek çok yazarın sözlerini paylaşıyor, tıkandığı zamanlarda Google devreye giriyor ve harika sözler bulabiliyordu. Elsa'nın bu paylaşımlarını arkadaşları yanı sıra aile fertleri de görüyordu.

Harris ise Elsa'nın paylaşımlarını beğenerek ona gösterdiği ilgiyi perçinliyordu. Taze âşık

daha çok Facebook üzerinden yazışıyor çok fazla buluşmuyorlardı. Elsa, okuldaki arkadaşlarına Harris ile olan yakınlaşmalarından bahsetmeye başlayınca okuldaki pek çok kişi onların aşklarını duymuş oldu. Harris ise ilişkilerinin duyulmasından rahatsız olmuş gibiydi. Bu yüzden Elsa ile olan chatleşmelerine daha nadir cevap vermeye başlamış, durumlarını daha az beğenir olmuştu. Elsa ise aşk dolu paylaşımlarını daha da artırmıştı. Harris ise Elsa'nın bu düşüklüğüne inanamıyor, kendilerini bu kadar afişe etmesine sinir oluyordu. Elsa'nın çaresizcesine Harris'i etiketleyerek yaptığı paylaşımlar iyice canını sıkıyordu.

Elsa, iyice bunalıma girmiş, Harris'in ilgisizliği yüzünden ne yapacağını bilemez hâle gelmişti. Özelden yazdığı mesajlara geri dönmüyor, okulda ise yüzüne bile bakmıyordu. Bunu gören arkadaşları ise onunla dalga geçmeye başlamışlardı. Kimsenin eline koz vermek istemediğinden Harris'i bırakmaya niyeti yoktu. Harris için ettiği yemin daima aklındaydı; her şeyi yapardı. Onu çok seviyordu. Aşkıydı Harris. Ondan vazgeçemezdi.

Bir gece Harris'in mesajı ile uyandı. "Yarın saat üçte Cafe Romeo'da buluşalım, konuşacağımız şeyler var." Elsa çok heyecanlanmıştı "Tamam, tam üçte orada olacağım Harrisciğim." diye yazdı. O gece uyku tutmadı. Demek Harris hâlâ onu seviyordu. Paylaşımları sayesinde Harris'i etkilediğini

düşünüyordu. Ama aklının bir köşesinde de kötü düşünceler yuva yapmaya başlamıştı. Ya beni terk ederse. Ya bu görüşmeyi her şeyi kestirip atmak için istediye. İşte o zaman hayatı mahvolurdu.

"İnanıyorum ki, Harris de beni çok sevdiğini itiraf edecek artık. Hem geçenki paylaşımı ne kadar da duygusaldı. Kesin, kesin..." Elsa bu hislerle sabah okula gitmek üzere hazırlandı. Ama aklı öteki ihtimalden de bir türlü sıyrılamıyordu.

Elsa okul sonrası koş koş Cafe Romeo'ya geçti. Bugün okulda Harris'i görememişti. Kendisini gördüğünde heyecanlanmamak için gelmediğine yordu. Görüşmeye dair umutları arttı. Şarkılar söyleyerek yürüdü yürüdü. Cafe Romeo'ya hangi ara geldiğini anlayamamıştı. İçeriye şöyle bir baktı. Harris arkası kendisine dönük bir şekilde kahvesini yudumluyordu. Elsa "Selam, Harris!" dedi. Harris ise soğuk bir selamla geçiştirdi onu. Oturur oturmaz kibarlık gösterisini es geçerek direkt konuya gireceğini belli ederek toparlandı ve konuşmaya başladı.

"Elsa, çok iyi bir kızsın, fakat seninle bu derece ileri bir arkadaşlık kurmak istemiyorum. Seninle olmaz. Sadece arkadaş olmak niyetindeydim. Fakat sen bu işi çok büyüttün." dedi. İşte şimdi Elsa'nın içinde büyüyen o korku her yanını sarmış ve buz kesilmişti. Birkaç dakika dondu kaldı. Harris, rahat bir şekilde kahvesini yudumladı, o

arada garsondan hesabı istedi ve ağır hareketlerle kafeden ayrıldı. Elsa ise elinde patlamak üzere olan bir bombayla kalmıştı.

Elsa'nın hayallerinin tuzla buz olmasının üzerinden birkaç hafta geçmişti. Aşk acısının katlanarak arttığı Facebook'daki kırık kalpler durağı paylaşımlarından belli oluyordu. Harris'li zamanlarda günde üç ila beş arası aşka dair paylaşım yapan Elsa gitmiş yerine hayatı boş vermiş, aşkın acısıyla onlarca paylaşım yapan biri gelmişti. Elsa'nın Harris'ten sonra yaşamın anlamsızlığı ve insanların basitliğine dair paylaşımları ailesini iyice korkutmaya başladı. Facebook durumlarındaki paylaşımlarının hayatına sirayet ettiğini gören ailesi bu durumu Elsa'nın okuluyla görüşme kararı aldı.

Romeoville High School'de görev yapan okul sosyal hizmet uzmanı Martha, Elsa'nın yaşadığı sorunun perde arkasında yatan sebepleri önce ailesinden yüzeysel olarak dinlemiş ardından Elsa'yla sohbet etmek için ailesini dışarı çıkarmıştı.

Elsa, ilk seanslar anlatmaya pek yanaşmasa da ilerleyen seanslarda Martha'nın mesleki yeteneklerinin de etkisiyle gittikçe açılmıştı. Harris'e yüklediği anlamın ne kadar da büyük olduğunu ve ona çok büyük zararlar

verdiğini anlamaya başlamıştı. Gerçekler bütün çıplaklığıyla gün yüzüne çıktığında ise kış uykusundan uyanmışçasına “Tanrım ben neler yapmışım” dedi. “Bir adamın uğruna kaç yılını, belki farkına varmasam ömrümü heba edecekmişim” diye düşündü.

Artık seanslar bitmiş ve Elsa kendisini daha mutlu ve özgüvenli hisseder olmuştu. Son seansta bundan sonra sosyal hizmet birimine sohbet etmek için uğrayacağını, yaşamına bu derece etkili bir şekilde dokunan Martha'ya ne kadar teşekkür etse az kalacağını söyleyerek çıkmıştı. Çıkarken Facebook ikonuna sıkı bir şekilde bastırıp “kaldır” işaretine sürüklemişti. On altı yıllık hayatında hiç bu kadar özgür olduğunu hissetmemişti.

ARAYIŞIN ROMANI: KUĞU BOYNU MEHMET EMİN ÜNAL

Aysegül
Genç

KUĞU
BOYNU

KUSURSUZ YENİLGİLER
İLMİHALİ

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

37

İZ

Ayşegül Genç, Kuğu Boynunda bir saatin kadrını esas alarak hayatın döngüsünü okurlarının kalplerini kanatacak bir hikâyeye dönüştürüyor. Maden kazasında vefat eden babasının ardından İstanbul'a yerleşen Mualla, onu gözeten eski bir mühendis Atilla, antika bir saatin peşindeki Metin, duvarın içinden gelen tik taklar ve Bülent, Celalli saatçi ve akıp duran zaman romanın karakterleri. Her şey yarım kalırken, tamamlanıyor romanda. Her şey tamamlanırken bir şeyler eksiliyor.

Bir romanı okumaya neresinden başlanmalıdır sorusu zihnimin bir köşesinde dururken okumaya başladım Kuğu Boynu'nu. Daha en baştan ismiyle düşünmeye sevk eden, düşünce ufuklarının sınırlarını zorlayan bu eserde, her şeye rağmen ayakta ve hayatta kalmaya çalışanların, zihninde dönüp duran sorularla yaşayanların ruh halleri güçlü bir tasvirle ortaya konuluyor. Zaman-mekân, mekân-insan, insan-zaman ve insan-insan arasındaki ilişki duygusal bir atmosferde ele alınıyor.

İsminin hakkını verircesine bir yenilginin kusursuzluğu, romanda sayfalar ilerledikçe daha net ortaya çıkıyor. Yenilgilere eklemlenen farklılıklar bir potada -bir saatçi dükkânında eriyor. Saatçi dükkânındaki emektar kahramanımız celalli mizacıyla esere eşlik ediyor.

Hayatın gerçeklerine, emeğe, hakka ve hukuka dair okumaların yapıldığı da

görüldüğü eserde. Eseri ilginç kılan, her bölümün saate dair bir tanımla başlaması. Her bir tanım, okura farklı bir döngünün kapılarını aralıyor, her döngü ayrı bir hikâyeye ayrı bir hüzne tanıklık ettiriyor okuru. Maden işçilerine mesela. Haksızlığa uğrayan öğrencilere. Hayatın sillesini her an yiyip vicdan azabı çekenlere...

Bülent, Mualla, Celalli Saatçi, Mühendis Atilla, Baba ve Nalan her biri kendi penceresinden aynı hakikati dile getiriyor aslında "Saat kurulunca insan kırılınca yerinde duramaz artık."

Eser ilerledikçe artan mana derinliği okuru hikâyeye ortak ediyor. Zaman, mekân, insan, aidiyet, varoluş gibi olgular hikemi bir üslupla irdeleniyor.

Ayrı ayrı pencerelerden zamana ve hayata dair değerlendirmeler dökülüyor karakterlerin dilinden.

"İnsan gittiği her yere kendi arayışını götürüyor, en güzel bahçeler bile kömür madenine dönüşmüyor mu bazen. Ama arayışından eminsen, uzaklarda sana uzanmış bir eli hissetmişsen bir maden ocağı bile gül bahçesine dönüşebilir." derken bir kahraman bir diğeri Aramak mı, bulmak mı? Hangisidir bizi biz yapan? Avlanan kadar avlayan da sürüye dâhil demişler. Aramak kadar bulmak da paradoksa dâhil... Bulup yitirmek, yitirmek ve geri bulmak! diyor.

Eser tamamlandığında ise akıllarda bir soru kalıyor.

"Bir mezar eve çevrilebilir mi?"

DUYGUSAL KANTAR

M. TALHA ÖZMEN

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Veysi Veysel Hakyemez, lacivert pantolonun köprülerinden beyaz kemerini yılan kavi geçirdi. Açık mavi gömleğini pantolonun içine özenle sokuşturdu. Anası yine jilet gibi ütölemiş gömleği, sanırsın bulutsuz gökyüzünü mintan diye üzerine geçirmişler. Laci kravat da tamam. Rozet belde, şapka kafada. Cızır cızır telsiz de elde. Yaş olmuş yirmi dokuz buçuktan otuz, hani kadınlar üniformalı erkeklerden hoşlanırdı, bu oğlan neden hâlen bekar? Polis olcam diye yırtındı durdu onca zaman, olabildi mi? Olamadı. “Nasibinde zabıtalık yazılıymış, ne sıkarsın tatlı canını a benim kara guzum.” diye teselli ediyor şimdilerde anası.

Semt pazarı var bugün, Veysi Veysel’in en çetin günü.

Zabıtalık zor meslek tabi. Kolluk kuvvetisin amma forsunu takan mı var? Veysel mesela, adı üstünde hakyemez asla. Molla büyük büyük dedesinde ne güzellik vardıysa bunda adeta. E zor geliyor çocuğa, zabıta akıllarda pis çünkü. Esnaf sevmez, esnafı geçtim halk da hazzetmez. Neden? Devletin ona biçtiği görevi bilip, eksiksiz işlediği için mi? Niye? Aylık aldığı parayı helalinden eve götürmeye çalıştığı için mi? Yufkadan ince şefkati, şerbetten tatlı dili, yerden kalkamayan mahcup sürmeli bakışları ile hiç de bu işin adamı değil, bilir aslında ancak rızık bu, mecbur kovalayacan.

Şarap çanağına yılan mı dolanırmış hiç

ayol, ne mana bu? Gâvur muyuz biz; ne işimiz var içkiyle şarapla? Yılanın ne işi var o kadehte? O sinsî, soğuk hayvan soktu mu maazallah kuyruğu titretir insan. Saçmalık inan! Eczacı Remziye veriydi değil mi bana onu? Çıkarmalı o kaplığı bunun üzerinden...

Hekim, kaplığında

Asklepios’un

gümüş tasına sarılı yılan

figürü olan sağlık

karnesini kapadı.

Asiye de düşüncelerinden

uyanıp tentürdiyor

kokulu muayenehane

sedyesinin gıcırtılı pasına geri döndü.

“Tamamdır Asiye Hanım, siz hazır olduğunuzda operasyonu yaparız.”

Asiye, sağlık karnesini afili ecza torbasına koydu. Kaynanasının armağanı olan. Hani şu ahşap saplı kadife kumaşlılardan. Rahmetli, İstanbul’da tedavi gördüğü vakitler gelinime de götüreyim diye istemiş eczacıdan, Allah taksiratını affeylesin. Aslında Asiye, bu doktor telaşesinden evvel örgü- nakış torbası olarak kullanırdı cânım torbayı. Göze geldik herhal, diyordu kendi kendine. Her bir komşu sormuştu sonuçta. Çakır Ulviye’nin nazarının adam yamulttuğunu, genç kızları evde pörsüttüğünü bilmez miydi sanki... “Tövbe Ya Rabb’im... Âlemin günahını yüklendik gene.” diye düşünürken uzandı kapıya.

“Filmlerini unutma, dedi doktor o an.”

Asiye çarçabuk rulo etti göğüs

röntgenlerini. “Bunların küçüklerini de yapamadılar hâlâ” dedi dişlerinin gerisinden. Kocamanlardı sahiden: Nereye koyacağını hiç bilemediği; utana sıkıla taşıdığı; otobüste, dolmuşta alemin gözünden sakınmaya çalıştığı yelken gibi kocaman şeyler...

Mahmut’un bandında işler yine zembereğinden fırladı. Şu bandın bir tuşu yok mu ki durdursun. Bundan öncekiler çayında sigarasında hep, buna ne kadar mal geliyorsa onlara da aynı geliyor. Bizim Mahmut’un açık alnı boncuk boncuk terlerken nasıl oluyor da ötekiler bacak bacak üstüne atmış çalışabiliyor?

Ama yok... Dediği Mahmut:

“Şefim etme eyleme, ben ne anlarım moturdan, kompresürden” dediği. “Benim elim ezelden bu yana havya tutar, lehim eritir, sen bilmez misin benim televizyoncu çırağı olduğu mu? Ne bu makine işi, ben ne bilem boru bükme?”

Nuh demişti de peygamber dememişti vardiya şefi. Mühendis bey öyle istiyor demişti.

Ulan hep bu genç mühendisin işi bu. Elektronik atölyesinde ders verir gibi konuşmayacaktın hiç o veleda be Mahmut. Kaç yıllık ustasın, akli başında adamsın, bilmez misin alttan almayı? Bozuk mu dedi, “getir bakayım mühendis bey” diyecektin. Soğuk lehim mi dedi, “hemen geri yaparım” diyecektin be Mahmut. Ama yok on beş yılın dolduruşuna geldin be Mahmut.

Bıyığı seyrek, sesi titrek, mühendisliği taze gevrek bebenin lafları dokunuverdi sana. Anlarım ancak burası da Fethi Ustanın tamirhanesi değil ki; ustayı saysınlar, çırağın başını okşasınlar...

“Mahmut abi! Mahmut abi...”

“Ne var len, ne bağrınıyon. Görmüyon mu çalışıyoz.”

“Müdür bey çağırıyormuş seni abi. Şef dedi, Müdüre bi’ uğrasın dedi....”

Hacı Memduh, zerzevat tezgâhının gerisinden uzanıp bir demet maydanozla bir baş kıvrırcığı poşetledi, uzattı müşterisine. Pırıl pırıl tartı tepsisindeki bir kilo dolmalık biberi de başka bir siyah torbaya boşalttı. Onun zamanında kese kağıdından yahut siyah poşetten başkasını kullanmazdı bakkalcısı da pazarcısı da. Göze görünmemeliydi. Yetimin, fakirin kursağından geçemeyeni ipince şeffaf poşette satmak da neymiş? Ne var ki devran acayıp döndü Memduh amcam, sen oraları kaçırmışsın. Ahir Zaman, Alem-i İslâm’a bir fena çullandı. Kışlarda kar, insanlarda ar azaldı. Şimdilerde tek el bayilerinin poşetleri koyu renk kaldı bir tek...

Bu yaştan sonra iki haneye bakmak da varmış diye düşünüyordu keçe takkesini sıyırdığı dazlak kafasını kaşırken. E ne yapsındı? Oğlanı fabrikadan çıkarmışlar. Mühendisle takışmış, öyle diyor. Kaç yıllık usta ama işte saymamışlar demek ki. Öyle oluyormuş, koltuğu kapan horozlanıyormuş. Müdüre yakın oldun

mu, amire he dedin mi severlermiş. Zanaatmış, tecrübeymiş fabrika içinde işlemezmiş.

Gelin de gündeliğe çıkamaz oldu zaten, hasta. Göğsünü alıverceklermiş kızceyezsin. Bıçak parası demiş doktor, 30 milyar mı ne. Kanser sarmış her bir yanı. Yaşlıları direk öldürüyor, gençleri süründürü süründürü... Tövbe, Allah vadesini arttırsın Hacı Memduh. Yeise düşmesene, hayrı çağır dilinle de fikrinle de.

Hacı Memduh'un üç haftadır pazarın çıkışına kurduğu bu zıngıl zıngıl tezgâhta yazan ucuz fiyatın ve ak sakalının hürmetine müşterisi iyiydi. Dördüncü hafta da bereketli başladı elhamdulillah diye düşünürken mavi şapkayı gördü... Eli ayağı dolanayazdı...

- Memduh amca?.. Selamünaleyküm.

- Aleykümselam evladım. Gözlerini kısıp oğlana baktı. Veysel miydi bu? Hakyemez mollaların Veysel. Çocukken Kur'an'ını alıp önüne çöken, surelerini şakır şakır veren Veysel. Zabıta oldu dedilerdi sanki. Dediler miydi? Polis mi olacaktı neydi.

Veysel tezgâhın öte yanından Hacı'nın eline uzandı, öptü alnına dayadı. Maşallah, hocaya hürmeti unutmamış. Ama zaten belliydi bu çocuğun mayasından.

"Memduh amcam, pazarın pazar olsun da hayırdır inşallah, sen burada?"

"Öyle oldu evladım, açmak gerekti, bahçede ne varsa işte üç beş..."

"Allah bereket versin inşallah da..."

Burası yasak ama biliyon mu?" "Bilirim" makamında sustu Hacı'nın gözleri. Haklı oğlan, ne desin ki zaten. Zabıta Veysel de bakışlarını eğdi, tezgâhı bir süzdü. Gözü elektronik kantarda kaldı. Kantar yoktu normalde, Mahmut fabrikadan kovulunca, bu pazar işlerine mecbur kaldıkları için eldeki son paraya almışlardı bunu; 140 milyon. Müşteriye hakkımız geçmesin de Allah yine verir demişlerdi...

Kimse konuşmadı. Hacı eski pazarcı, Veysel mahcup zabıta. İkisi de neler olacağını bilip, tıkr tıkr işlediler. Hacı kantarın tozunu son kez aldı. Sabahtan beri ne zaman eli boş kalsa sağını solunu siliyordu zaten. Sonra, kapadı. Hüzünle öttü makına. Hacı, tamam der gibi, pıspışlar gibi tarttı onu, uzattı Veysel'e. Zabıta aldı, koltuğunun altına tavla gibi sığırdı. Bakışları nemli: "Hakkınızı helal edin Memduh amcam" dedi...

"Helal olsun oğlum. De get hadi. Üzüldü kantar görmüyon mu?"

ÖZGÜR ÇIRAK İLE SÖYLEŞİ AHMET YETİK

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Merhabalar. Kitaplarınızda yer alan öz geçmiş kısmında kendinizi çok güzel tanıtmışsınız ama ben yine de klasik soru ile başlamak istiyorum. Özgür Çırak kendini nasıl tanıtır?

Merhaba. Nasıl ve nereden başlar bir insan kendini tanıtmaya diyerek bu başlangıç zorluğunu aşmış olayım. Kırk yaşındayım, İzmir’de yaşıyorum. Zorba Kitabevi’nin paydaşıyım.

Yazarlığa biyografik roman ile başlayıp daha sonra öykü ile devam ettiğinizi görüyorum. Tarık Buğra ve Kemal Tahir dışında hayatını romanlaştırmak istediğiniz kimse var mı?

Tarık Buğra ve Kemal Tahir’le ilgili biyografik romanlar bir projenin ürünleri. 12-18 yaş grubu çocuk ve gençlerin edebiyatımızın ölmez isimleriyle bağlantı kurmalarını istemiştik. Birçok yazarın biyografik romanlarını yazdık. Yaşar Kemal’den Tezer Özlü’ye, Tomris Uyar’dan Orhan Kemal’e... Kıymetli yazarlarımızı genç kuşaklarla buluşturmaya çalıştık. Başka

bir yazarın hayatını romanlaştırmak ister miyim bilmiyorum ama edebiyatın, edebiyatçının merkezde olduğu tarihi bir arka zemine oturan bir roman yazmak isterim.

Öykü kitaplarınızda toplumsal sorunlara fazlasıyla yer veriyorsunuz. “Öykü toplum için midir?” diye sormayacağım ama bunları anlatmanın sizin için anlamı nedir? Öykü ile ya da daha genel bir ifadeyle edebiyat ile toplumsal sorunlara çare bulmak mümkün müdür?

Edebiyat bir üst yapı organıdır. Üst yapıyı belirleyen mülkiyet ve üretim ilişkileridir. Haliyle edebiyat son derece toplumsal ve politik bir verimdir. Edebiyatla toplumsal dinamikleri güdülemek, evcilleştirmek, lümpenleştirmek veya devrimcileştirmek mümkündür pek tabii. Edebiyatçı isterse kapitalizmin illüzyonunu her gün ve her gün tekrar üreterek çoğaltır. İran’la ilgili okuduğum bir kitapta şöyle bir bölüm

vardı: “Bizim o kadar kötü yöneticilerimiz oldu ki bu yüzden İran şiiri bu kadar güzel.” diyordu yazar. Bugün edebiyatı da edebiyatçıyı da sosyal meselelerin uzağına itmek bir mülkiyet ilişkisinin ve onun araçlarının egemenler lehine kazanımı. Bu döngüyü kırmak önce bu marazın tespitiyle mümkün.

Son dönemde öykü türünün ön plana çıkışını izliyoruz. Elbette öykü geçmişten beri değerini korumada başarılı olmuş bir tür. Birçok öykü dergisi var sayabileceğimiz. Bir seçim yapmanızı istesek mevcut ve vaktini doldurmuş öykü dergileri arasından en başarılı bulduğunuz iş hangisiydi?

Dergiler birer okuldur klişedir ama bir doğruyu ifade ettiği için kullanmakta bir sorun olduğunu düşünmüyorum. Geniş okur kitlelerine ulaşabilenler, on sayı çıkarıp kapanmak zorunda kalanlar, hala direnenler... Bugün hatırı sayılır edebiyat dergileri var: Sözcükler, Kitaplık, Notos, Varlık... Sadık okurlarıyla ayakta kalan inatçı dergiler var: Ecinniler, Yıldız Tozu, Virüs... Kapananlar var. En çok kapananlar yakıyor insanın canını ama dergi kapanmadan önce pek de bir şey yapmadığım gerçeğiyle yüzleşmem gerekiyor. Misal Buluntu Kutusu hala basılıyor olsaydı diyorum. Sorunuza

dönecek olursam, “başarı” çerçevesi netameli bir alan olduğundan “başarı” çizgisini ölçüt kabul etmeyerek benim için en kıymetli, bende en çok iz bırakmış hatta beni öykücülüğe hazırlayan dergi Sözcükler dergisidir. Var olsunlar, hep en güzel hislerle hatırlarım. Yakın zamanda da 100. Sayıya ulaştı Sözcükler. Nice yüzlere.Turgay Fişekçi’ye ve Burcu Yılmaz’a da bir selam göndereyim buradan.

NOTOS

varlık

Sözcükler

Buluntu Kutusu

kitap-lık
İKİ AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ

VİRÜS

ECİNNİLER

YILDIZTOZU

Özgür Çırak’ın öyküden beklentisi nedir?

Öykü veya toplamda edebiyat eserleri bir yapıdır. Yapılar incelenip daha küçük parçalarına ayrılabilmeli, estetik araçlarla ölçülebilmelidir. Estetik ve kurmaca malzemelerin sağlıklı bütün oluşturup oluşturmadığına, kullanılan dilin müziğine, biricikliğe bakarım veya eserin, öykünün bu becerileri göstermesini beklerim.

Zorba Kitabevi'nde neredeyse her hafta bir yazar ile söyleşi gerçekleştiriyorsunuz. Bu açıdan bakıldığında birçok isim ile irtibatınız olduğunu düşünüyoruz. Özellikle genç yazarlarımızdan okunmalı dediğiniz isimler kimlerdir?

Zorba Kitabevi, İzmir Alsancak'ta yazarlarla okurları buluşturma amacıyla imza ve söyleşi etkinliklerine ağırlık veriyor. Genç yaşlı diye ayırmadan imza ve söyleşi yaparken metinlerinden çok hoşlandığımız ilk kitaplar oluyor. İki ilk kitaptan bahsedeyim. Birincisi Erkan Karaaslan'ın "Kaplumbağalar Ölmesin"i. İkincisi de Gamze Efe'nin "Yine De Bir Şansımız Olmalı" kitapları dikkatimizi çeken ilk kitaplardı.

Geçmişte öğretmenlik yaptığınızı biliyoruz. Ve aldığımız bir karar ile öğretmenlikten ayrıldınız. Sizce okullarımız öğrencilere yeteri kadar hayal kurma alanı sağlıyor mu?

Bu arada ben hala öğretmenim. Meslekte 19. yılımı çalışıyorum. Okulları yaşamın dışına çıkarıp kutsiyet atfederek incelemek, aynı hatayı öğretmene yönlendirmek bizim ciddi açmazlarımızdan. Okullar ne kadar politik değilmiş gibi algılansa da siyaset uzuvlarıdır. Öğretmen de bazen bilerek bazen farkında olmadan buna hizmet eder. Bir insan programlarsınız okulda. Ve maalesef programladığınız insandan düzen içi davranışlar beklersiniz. Okullarda eğer hala hayal kuran, başka bir dünya mümkün diyen, değişim için özne olması gerektiğinin farkına varan öğrenciler varsa bunun iki sebebi vardır: Birincisi bilimsel bilgiyle donanmış, itiraz etmeyi bilen, özgün ve nitelikli öğretmendir. İkincisi ülkenin yüzlerce yıllık siyasal, kültürel mücadelesinin su yüzüne çıkmayan ama halkı bir sonraki çağa hazırlayan aydınlık insanlarında tutan mayadır.

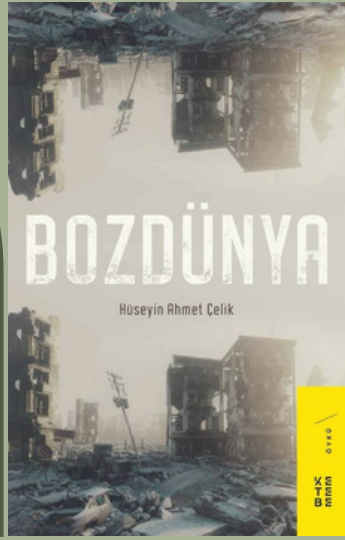
Bu kısa söyleşide bana zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

ÖYKÜ YAZMAK HİKÂYE OLMAK İNSANI İYİLEŞTİRMEYEN HİKÂYELE HAKKINDA SUSMAK GEREKİR İ HÜSEYİN AHMET ÇELİK

"İnsan o kadar çok hikâye anlatırsa kendisi hikâye olur ve hikâye ondan
sonra da yaşar. Böylece insan ölümsüz olur."
Big Fish, Tim Burton, 2003 (Film)

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Simya, taştan topraktan altına ulaşmanın büyüüne kapılanların saçağı. Maddenin yapısındaki sır, simyacının başını döndürmeye yeter. O milyonda bir ihtimal, hani o “olur mu olur” bakışı acınası bir iyimserlik değil de nedir?

“İyileşmeyen Hikâyeler” adlı öykümü konuşmak için açtım simyacı bahsini. Sanatçının dünyayı daha güzel, insanı daha iyi yapmak gibi bir görevi var mıdır yok mudur, olmalı mıdır olmamalı mıdır diye tartışaduralım, bir hikâyecinin hikâyeleriyle dünyadaki kötülöklere müdahale etmek istemesi, korkarım, bir simyacının beklentisiyle arkadaş gibidir.

Ben, “İyileşmeyen Hikâyeler”de karamsar bir tablo çizdiğimi çok sonra anladım. Ölülerden medet ummuşum meğerse. Hem de hangi ölüler?

Yine büyük bir insanlık dramı yaşanıyor Orta Doğu’nun herhangi bir ülkesinde. Neden herhangi bir ülke dedim? Çünkü oralarda hikâye hep aynı!

İnsanlar evlerinden çıkarılıyor, sokak ortasında kurşunlanıyor; tam teçhizatlı askerler, babaları çocuklarının gözü önünde tartaklıyordu. Elbette elimizden gelen bir şey yoktu. Son aylarda savaş, işgal ve toplumsal kargaşaları odağına alan öykü yazmıştım; yeni bir öykü, aynı noktaya dönmek demektir.

Birleşmiş Milletler’in ya da Arap Birliği’nin elini kolunu bağı hissettiği bir kriz hakkında öykü yazmak da nasıl derler, gülünçtü, kimseyi ikna etmeyecek bir itiraz biçimiydi, zavallılıktı.

Sahi, siz öykümü nasıl yazdığımı sormuştunuz, ben niçin yazdığımı anlatmış gibi oldum. Şöyle oldu aslında: TV ekranına bakarak, sosyal medyanın her şeyi ânında önünüze getiren akışına kapılarak ve boğazımız düğüm düğüm beklerken,

Wittgenstein’in, Spielberg’ün ve Zweig’in aynı milletten olduğunu hatırladım. Defteri açtım, öyküyü neredeyse elimi kaldırmadan bir oturuşta yazıp bitirdim. Mayıs 2021. Böylece “İyileşmeyen Hikâyeler” Bozdünya’ya katılan son öykü oldu.

Ne yapmış oldum? Simyacının yürek burkan iyimserliğine tutunarak ve Wittgenstein’i anarak hakkında konuşulamayan hakkında öykü yazdım.

Aslında hiçbir şey.

ÖYKÜMEN KÜTÜPHANE

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

49

Bilinen Tüm Zamanlar, Recep Kayalı,
Vacilando Kitap, 2022
(Tanıtım bülteninden)

Yavaş yavaş tükenir insan. Geçmişin izini kaybetmemek için farkında olmadan bir parçasını geride bırakır. Bazen çocukluğundan bir koku dolar burnuna, sırtındaki tüm yüklere inat, uçarcasına döner o günlere. Zaman hep merhem değildir, bazen ağır bir yaradır.

Recep Kayalı, Dip, Taşın Deddiği ve Kamburuma Üç Sebep'ten sonra Bilinen Tüm Zamanlar'da da tüm duyguları ustalıklı gizliyor satırların arkasına. Sakin bir dille, olan bitene uzaktan bakıyor, bir şeyleri söylemek yerine okura işaret etmekle yetiniyor. Kâh gerçekliğini hiç sorgulatmayan gerçeküstü bir atmosfere salıyor okuru kâh okurun gerçeğini odağına yerleştiriyor.

Öykü kişileri, kara haberlerin, kara bulutlar gibi güneşi kapattığı günlerde ışığı arıyor; ömrünün sonunda mutluluğu ufak bir pencerenin dışında bulmaya çalışıyor. Kimi zaman da ezelden mağlup olduğunu bilse de, tüm kayıplarına inat, amorti bir tebessüm ile devam ediyor yoluna.

“Buz gibi su. Dalgalar aşıyor boyunu. Ona erişmeden küçülüyorlar. Bir tür oyun bu. Şu dalgaları delmeli. Ayak tabanlarına batan çakıl taşlarına inat atıyor adımını. Sonra bir adım daha. İşte yeni dalgalar beliriyor ufukta. Büyüyecek. Yorgan gibi örtecek üzerini.

Balıklarla, yosunla bir olacak. O zaman da yıkılmadan dimdik kalacak ayakta. Sonra cılız kollarıyla yumruk savuracak. Tıpkı filmlerdeki gibi.”

Nehrin Sonsuz Serüveni, Kolektif,
Fihrist Kitap, 2023
(Tanıtım Bülteninden)

Anlatının tarih boyu bir devamlılık içerisinde kendini bir sonraki nesle sunmasının temsili ifadesi: Nehir.

Öyküler boyu sürüklenen kahramanın sonsuz yolculuğu... Kahramanların ve onlar nezdinde toplumun kendisinin kolektif düşünce zemini...

Nehir bir berekettir, anlatının temsili ve öğretici bereketi.

Çıkış noktası itibarıyla, The River Project (Nehrin Sonsuz Serüveni) okurlarına eşsiz bir ortaklığın akıcı bir serüvenini sunuyor. Adı olmayan bir “nehir” temasıyla yazılmış öykülerle Nehrin Sonsuz Serüveni, okurlarına doğanın seçili bir yanını çeşitli şekillerde hayal etmeyi salık veriyor.

6 öyküden ve çizimlerden oluşan bu kitap, “özverili” ve “kolektif” bir çalışmanın ürünü. Yaratıcı yazım dersi

sonucunda üretilen eserlerin karşılıklı tartışılmasıyla hayata gelmiş Nehrin Sonsuz Serüveni, bir İngilizce ve beş Türkçe öykü barındırıyor.

Tüm öyküler, nehrin gerek birleştirdiği gerekse ayırdığı ne varsa, bu ikilik arasında hayatta kalmaya, hayatı anlamlı ve yaşanabilir kılmaya çalışıyor. Yazarlar, Endüstri Devrimi'nden çeşitli kabilelere; okyanusta devasa bir balinanın kalbinden modern yaşamın merkezine kadar tanıdık veya yeni birçok izlek barındırıyor öykülerinde. Belki de içgüdüsel olarak, hayatta kalmak uğruna neler yapılabileceğinin, tam anlamıyla "sınırları zorlamanın" bir örneğidir bu öyküler.

Nehir teması etrafında anlatının uzun soluklu devinimini, kolektif bir çaba ile bizlere sunan Nehrin Sonsuz Serüveni, yeni ve deneysel öykülerden hoşlanan okuyucusunu bekliyor. Şimdiden keyifli okumalar.

Hikâyemiz Burada Başlıyor, Tobias Wolff, Çev.: Seda Ateş, Yüz Kitap, 2021 (Tanıtım Bülteninden)

Amerikalı yazar Tobias Wolff, öykülerinde aciliyet hissiyle dolu küçük dramalar resmediyor.

Kızına saldıran köpeğin sahibinden öç almayı planlayan bir baba, susmayı bilmediği için soyguncular tarafından vurulan sinik bir kitap eleştirmeni, Roma'da cüzdanını çalmaya çalışan yankesiciyi evine götüren bir Amerikalı, karısını ve çocuğunu bir benzincide

terk edip giden bir adam.

Bu öykülerde, kahramanın kişiliğinin fay hattı anlatının bir yerinde aniden ortaya çıkıp metni sarsıyor ve kahraman kibrinin veya kendini kandırmasının sonuçlarıyla hesaplaşmak zorunda kalıyor. Wolff, kendi tarihlerinden kaçamayan kahramanların geçmişlerine yakalandıklarında ödedikleri bedelleri, hayal kırıklıklarını ve öfkeyi ustalıkla aktarıyor.

“Wolff’un özgünlüğünü hiç kaybetmeyen bir üslubu var. Amerikalılığın bütün hallerine aşına, kapsayıcı, bağışlayan öyküler yazıyor.”

—The New York Times Book Review

“Herkesin kitaplığında yer bulacak bir eser. Wolff, insanın hafızasına kazınan, yani artık sizin bir parçanıza dönüşen öyküler yazıyor.”

—Los Angeles Times Book Review

ÖYKÜ DÜNYASINDAKİ YARIŞMALAR VE ÖDÜLLER

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

52

65

Yarışmalar

• Kırmızı Kalem Edebiyat Öykü Yarışması

Son Başvuru Tarihi: 15 Mart 2023

Konusu: Kayıp

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 18 yaş üzeri herkes katılabilir.

• Hişt Hişt, Genç Sait Faik Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 3 Mart 2023

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Türkiye geneli lise öğrencileri katılabilir.

• Şair Şemsi Belli Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 10 Şubat 2023

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 16 yaş üzeri herkes katılabilir.

• 34. Ömer Seyfettin Hikâye Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 12 Şubat 2023

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Yarışmaya resmi/özel tüm lise kurumlarındaki öğrenciler katılabilir.

• 2. Bilim Kurgu Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 7 Şubat 2023

Yarışmanın Konusu: Geleceğe Dokun

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Türkiye geneli resmî/özel lise ve dengi okullarda öğrenim gören öğrenciler katılabilir.

• 3. İnteraktif Edebiyat Hikâye Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 31 Ocak 2023

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

• Fakir Baykurt Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 10 Şubat 2023

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 10 yaş üstü herkes katılabilir.

• Kirpi Edebiyat ve Düşün Dergisi Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 15 Mart 2023

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 18 yaş üstü herkes katılabilir.

- **Dr. Kamil Furtun Öykü Yarışması**

🏆 *Ödüller*

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 3 Şubat 2023

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

- **Matematik Anılarım Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 14 Şubat 2023

Yarışmanın Konusu: Matematik Anılarım

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Resmi/özel okul ve kurum müdürlüklerinde öğrenim gören lise öğrencileri katılabilir.

- **YAZAK 8. Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 27 Ocak 2023

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 18 yaş üzeri herkes katılabilir.

- **TYB Yılın Yazar, Fikir Adamı ve Sanatçıları Ödülleri 2022**

Hikâye: Ali Işık, Üç Günlük Dünyanın İkinci Günü (Pruva Yayınları)

Roman: İsmail Özen, Karlı Bir Gece Vakti (Ketebe Yayınları)

Çocuk Edebiyatı: Melih Tuğtağ, Kuş Jokeyleri/Gerçeği Gıdıklayan Masallar (Cezve Çocuk Yayınları)

Dergi: Karabatak Dergisi

- **Necip Fazıl Ödülleri 2022**

Hikâye-Roman Ödülü: Ayşegül Genç

İlk Eserler Ödülü (Öykü): Elif Genç

33. Haldun Taner Öykü Ödülü

Burçe Bahadır, Deliliğe Zarif Bir Giriş (Notabene Yayınları)

ÖYKÜMEN SÖZLÜK

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

55

65

UTANÇ

Kafka'nın aslında tüm eserlerinde utancın payı büyüktür. Hor gördüğü bedeninden, Yahudi karalığına; babasının yanında bedensel cılızlığından vejeteryanlığına; gündelik hayatta kendisine utanç duygusu veren kepçe kulaklarından, orta yaşına rağmen hâlâ maaile aynı evde kalmasına; zayıf bedeni nedeniyle askere gitmek istemesine rağmen askere alınmamasından, kendinden önce iki erkek kardeşinin ölü doğmasından hareketle küskün bir rahmin zayıf bir varlığı olarak dünyaya gelmesine kadar utanç onun hayatında apayrı bir yere sahiptir.

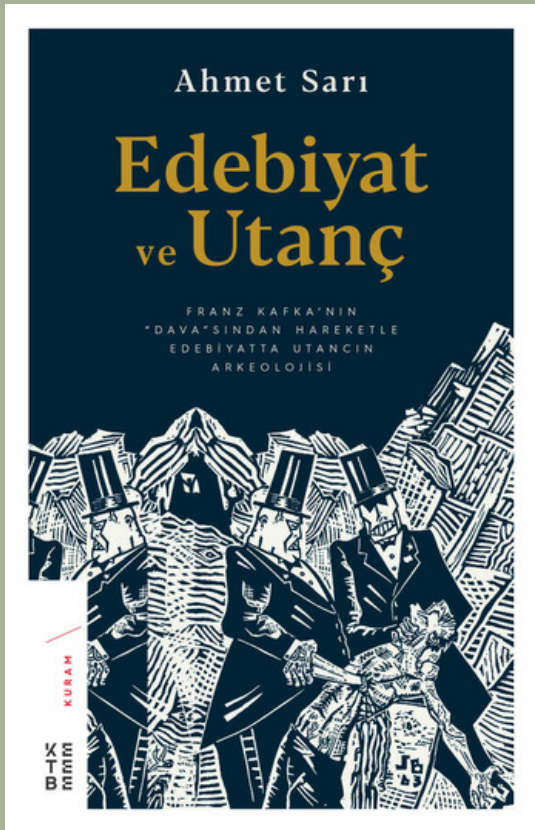
Ahmet Sarı, Edebiyat ve Utanç, s. 11, Ketebe Yayınları

KORKU

Dünya hiçbir şeyden korkmadığı ölçüde yeni bir yaşantıdan korkar. Çünkü yeni bir yaşantı eski pek çok yaşantıyı yerinden eder. Ve belki hiçbir zaman kullanılmamış, ya da çoktandır atalete uğramış kasları kullanmaya benzer bu. Korkunç acı verir.

D. H. Lawrence, Klasik Amerikan Edebiyatı Üzerine İncelemeler, Çev.: Nebile Direkçigil, s. 25, YKY

vacilando

Ne Demek?

Vacilando, “Yolculuğun kendisi varılacak yerden daha önemlidir.” demek. Esasen bu kelime daha çok kişiler için bir sıfat olarak kullanılıyor. Varacağı yerden çok yolculuk fikrinden, yoldan hoşlanan kişilere vacilando diyorlar.

Neden Vacilando?

Hayale yürümek, hayallerle yürümek bizi asıl mutlu eden. Bu yüzden biz kendimize bu sıfatı çok yakıştırıyoruz. Bu nedenle “Vacilando Kitap” diyoruz.

Vacilando Kitap olarak edebiyat yolculuğunu zamandan ve mekandan öte sürdürmeyi amaçlıyoruz. Sonuçtan ziyade bu yolda alacağımız keyfe yürüyoruz.

Amacımız Ne?

Öykü, roman, şiir ve deneme türünde kitaplarla ve yayın programımızda yer alan çeviri kitaplarımızla okura, okuyup sevdiğimiz, inanıp arkasında durduğumuz, edebiyatı sunuyoruz. Vacilando, Aralık 2020’de yola çıktığından beri sürekli üretmeye, okura her zaman en iyisini sunmak için çalışmaya devam ediyor.

Yolculukta yalnız yürümek, daha iyisini yapabilmek için elbette okurların da bizimle birlikte olmasını, keyifle bu yolculuğa eşlik etmesini istiyoruz.

Biz yola çıkıyoruz, sevgili okur.

Peki sen...

Yolculuğa hazır mısın?

vacilando

www.vacilandokitap.com/

twitter.com/VacilandoK

[instagram.com/vacilando.kitap/](https://www.instagram.com/vacilando.kitap/)

<https://www.kitapyurdu.com/yayinevi/vacilando-kitap/10619.html>

//idefix

<https://www.idefix.com/yayinevi/vacilando-kitap/s=10005278>

bkmkitap

<https://www.bkmkitap.com/vacilando-kitap>

babil

<https://www.babil.com/yayinevi/vacilando-kitap>